

Odprta srca Jesenic in Valjeva

50 let pobratenja

Otvorena srca Jesenica i Valjeva

50 godina bratimljenja

OBČINA JESENICE

OBČINA JESENICE

Odprta srca Jesenic in Valjeva

50 let pobratenja

Otvorena srca Jesenica i Valjeva

50 godina bratimljenja

Pobratenje med Jesenicami in Valjevom – Most med zgodovino, kulturo in prihodnostjo

Včasih beseda „pobratenje“ ne pomeni le formalnega koraka v diplomaciji, ampak tudi globoko simbolično povezavo med mesti in njihovimi prebivalci, ki delijo skupne vrednote, izzive in ambicije. Pobratenje Jesenic in Valjeva, dveh mest z bogato zgodovino in tradicijo, izkazuje povezanost, ki presega zgolj geografske meje. To partnerstvo ni le zaveza med dvema občinama, temveč most, ki bo še naprej povezoval ljudi, zgodovino in kulturno dediščino obeh krajev.

Jesenice, industrijsko srce Slovenije, in Valjevo, kulturno bogato mesto v Srbiji, sta vsako na svoj način preživela ključne trenutke v svoji zgodovini, vendar z vedno prisotno željo po napredku in povezovanju med narodi. Pobratenje, ki je bilo formalizirano davnega leta 1975, je tako priložnost, da ob njegovi 50. obletnici praznujemo ne samo preteklost, temveč se podamo v skupno prihodnost. Osvetlili bomo zgodovinske povezave, soustvariti skupne kulturne projekte in predvsem graditi čvrsto prijateljstvo, ki bo omogočilo še globlje razumevanje in sodelovanje.

Pobratenje med Jesenicami in Valjevom ni le simboličen trenutek, temveč priložnost, da skupaj napišemo novo poglavje zgodbe o povezanosti, spoštovanju in sodelovanju med našima narodoma.

Jesenice, september 2025

mag. Peter Bohinec
ŽUPAN

Pobratenje između Jesenica i Valjeva – Most između istorije, kulture i budućnosti

Ponekad reč „pobratenje“ ne znači samo formalan korak u diplomatiji, već i duboku simboličnu vezu između gradova i njihovih stanovnika, koji dele zajedničke vrednosti, izazove i ambicije. Pobratenje Jesenica i Valjeva, dva grada sa bogatom istorijom i tradicijom, pokazuje povezanost koja prevazilazi samo geografske granice. Ovo partnerstvo nije samo obaveza između dve opštine, već most koji će i ubuduće povezivati ljude, istoriju i kulturno nasleđe oba mesta.

Jesenice, industrijsko srce Slovenije, i Valjevo, kulturno bogat grad u Srbiji, svaki na svoj način su prošli kroz ključne trenutke svoje istorije, ali uvek sa prisutnom željom za napretkom i povezivanjem među narodima. Pobratenje, koje je formalizovano davne 1975. godine, prilika je da se povodom njene 50. godišnjice ne slavi samo prošlost, već da zajedno krenemo u zajedničku budućnost. Osvetličemo istorijske veze, zajednički stvarati kulturne projekte i, pre svega, graditi čvrsto prijateljstvo koje će omogućiti još dublje razumevanje i saradnju.

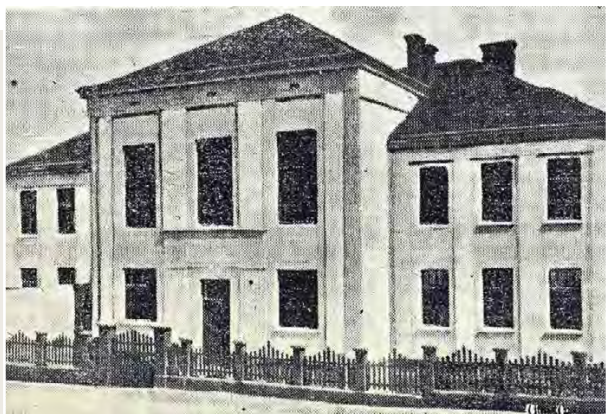
Pobratenje između Jesenica i Valjeva nije samo simboličan trenutak, već i prilika da zajedno napišemo novo poglavje priče o povezanosti, poštovanju i saradnji između naša dva naroda.

Jesenice, septembar 2025.

Mr Peter Bohinec
GRADONAČELNIK

Druga svetovna vojna je globoko zarezala v zavest prebivalcev Jesenic ter ožje in širše okolice. Ob nemški okupaciji so na različne načine doživljali vojno z vso krutostjo, ponižanji, razčlovečenjem, razdori med družinami ... V okviru raznarodovalnega programa so jih nacisti pošiljali v koncentracijska taborišča, posameznike in družine pa so izgnali po takratni Jugoslaviji, veliko v srbska mesta. Tam so jih ljudje kljub vojnim časom sprejeli z odprtim srcem in jim ponudili gostoljubje. Začela so se spletati nova in nova prijateljstva, na razdalji več kot šesto kilometrov. Zgodovina v več desetletjih ohranja spomine in piše nove zgodbe. Marsikaj že uide iz spomina, vendar vsega ni moč izbrisati, ostaja v srcih iz roda v rod prebivalcev Valjeva in Jesenic.

Drugi svetski rat je ostavio dubok trag na svest stanovnika Jesenica i okoline. Za vreme nemačke okupacije rat su doživljavali na razne načine sa svom okrutnošću, ponižavanjem, dehumanizacijom, podelama među porodicama ... U okviru programa nacionalizacije nacisti su ih slali u koncentracione logore, a pojedinci i porodice deportovani su širom tadašnje Jugoslavije, mnogi u srpske gradove. Tamo su ih, uprkos ratnim vremenima, ljudi dočekali otvorenog srca i ponudili im gostoprimstvo. Počela su da se stvaraju nova prijateljstva, na udaljenosti većoj od šest stotina kilometara. Istorija čuva uspomene i piše nove priče tokom decenija. Mnogo toga je već izgubljeno iz sećanja, ali ne može sve da se izbriše. To ostaje u srcima žitelja Valjeva i Jesenica s generacije na generaciju.

◀ Šola, v kateri so bili nastanjeni slovenski izgnanci leta 1941.
Vir: Ob prihodu gostov. *Železar* – glasilo kolektiva *Železarne Jesenice*, 14. 9. 1962, št. 37, str. 6–7

◀ Škola u kojoj su 1941. godine smešteni slovenački prognanici.
Izvor: Po dolasku gostiju. *Železar* – bilten kolektiva *Železare Jesenice*, 14. 9. 1962., br. 37, str. 6–7

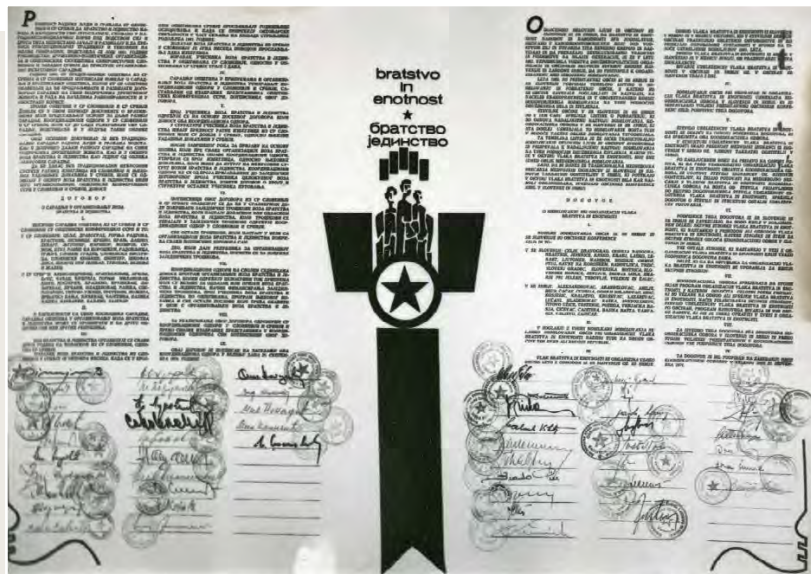
Vlak bratstva in enotnosti

Leta 1969 so predstavniki več občin iz takratne Socialistične Republike Srbije in Socialistične Republike Slovenije podpisali temeljno listino o sodelovanju in pobratenju občin z namenom poglobljanja sodelovanja na vseh področjih družbenega dela in življenja. Številne občine so kasneje sprejele listine o pobratenju, ki so osnova nadaljnega razvoja sodelovanja. Zaradi tradicionalnih medsebojnih srečanj medvojnih izgnancev iz Slovenije in njihovih takratnih gostiteljev v Srbiji so občine 20. septembra 1974 podpisale *Dogovor o sodelovanju pri organizaciji vlaka bratstva in enotnosti*. Z dogovorom so se občine obvezale, da se vlak bratstva in enotnosti organizira vsako drugo leto iz Slovenije oz. Srbije. Odhod iz Slovenije je bil predviden v juniju ob praznovanju dneva izgnancev, odhod iz Srbije pa v oktobru ob praznovanju obletnice osvoboditve in svečanosti v spomin na ustreljene rodoljube leta 1941. Potovanja so trajala tri dni. Glede udeležencev je bil podpisan poseben dogovor, prednost pa so imeli izgnanci in gostitelji. Skupne stroške za organizacijo sta krili Republiki, vsaka posamezna občina pa delež glede na udeležbo. Koordinacijska odbora obeh republik sta spremljala udeležence na poti. Dogovor je podpisalo 27 občin iz Slovenije ter 26 občin iz Srbije. Med občinami podpisnicami sta bili tudi Občina Jesenice in Občina Valjevo. (Vir: Povzeto iz listine *Dogovor o sodelovanju pri organizaciji vlaka bratstva in enotnosti*).

Voz bratstva i jedinstva

Godine 1969. predstavnici više opština iz tadašnje Socijalističke Republike Srbije i Socijalističke Republike Slovenije potpisali su temeljni sporazum o saradnji i bratimljenju opština sa ciljem produbljivanja saradnje u svim oblastima društvenog rada i života. Mnoge opštine su potom usvojile sporazume o bratimljenju, koje čine osnovu za dalji razvoj saradnje. Zbog tradicionalnih međusobnih susreta međuratnih prognanika iz Slovenije i njihovih tadašnjih domaćina u Srbiji, opštine su 20. septembra 1974. godine potpisale *Sporazum o saradnji u organizovanju voza bratstva i jedinstva*. Sporazumom su se opštine obavezale da organizuju voz bratstva i jedinstva svake druge godine iz Slovenije odn. Srbije. Odlazak iz Slovenije bio je planiran u junu za proslavu Dana prognanih, a odlazak iz Srbije u oktobru za proslavu godišnjice oslobođenja i svečanosti u znak sećanja na rodoljube streljane 1941. godine. Putovanja su trajala tri dana. Potpisan je poseban sporazum u vezi sa

učesnicima, pri čemu je prednost data deportovanim licima i njihovim domaćinima. Ukupne troškove organizacije pokrile su Republike, a svaka pojedinačna opština plaćala je deo učesća. Koordinacioni odbori obe republike pratili su učesnike na njihovom putovanju. Sporazum je potpisalo 27 opština iz Slovenije i 26 opština iz Srbije. Među opštinama potpisnicama bile su Opština Jesenice i Opština Valjevo. (Izvor: Preuzeto iz dokumenta *Sporazum o saradnji u organizovanju voza bratstva i jedinstva*).

▲ Dogovor o sodelovanju pri organizaciji vlaka bratstva in enotnosti. Original se hrani v Gornjesavskem muzeju Jesenice. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

▲ Sporazum o saradnji u organizovanju voza bratstva i jedinstva. Original se čuva u Gornjesavskom muzeju Jesenice. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

Listina o pobratenju Občine Jesenice in Občine Valjevo

Na podlagi odlokov z zasedanj Skupščine Občine Valjevo in Skupščine Občine Jesenice, izhajajoč iz zgodovinskih spoznanj o skupnosti narodov in narodnosti Socialistične federativne Republike Jugoslavije, katera so bila potrjena na narodno osvobodilnem boju in socialistični revoluciji, posebno pa še zaradi usodne povezanosti izgnanih občanov Jesenic z brati iz Valjeva v težkih časih okupacije in faši-

stičnega terorja, sta predsednika skupščine obeh občin 1. avgusta 1974 podpisala *Listino o pobratenju med občinama Valjevo in Jesenice*. Obe občini sta se zavezali, da bosta trajno poglobljali prijateljstvo in bratske vezi v prihodnosti.

Sporazum o bratimljenju Opštine Jesenice i Opštine Valjevo

Na osnovu rezolucija sednica Skupštine opštine Valjevo i Skupštine opštine Jesenice, a na osnovu istorijskih nalaza o zajednici naroda i narodnosti Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, koja su potvrđena u narodnooslobodilačkoj borbi i socijalističkoj revoluciji, a posebno zbog sudbonosne povezanosti proteranih građana Jesenica sa njihovom braćom iz Valjeva u teškim vremenima okupacije i fašističkog terora, predsednici skupština obe opštine potpisali su 1. avgusta 1974. godine *Sporazum o bratimljenju opština Valjevo i Jesenice*. Obe opštine su se obavezale na trajno produbljivanje prijateljstva i bratskih veza u budućnosti.

▲ Predsednika občinskih skupščin Valjevo in Jesenice, Sretan Janković in Slavko Osredkar, sta na slavnostni seji občinske skupščine Jesenice 1. avgusta 1974 podpisala listino o pobratenju med obema občinama. (Vir: Bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti – granitni temelj samoupravne socialistične Jugoslavije. Železar – glasilo kolektiva Železarne Jesenice, 7. 8. 1975, št. 31, str. 1)

▲ Predsednici skupština opština Valjevo i Jesenice, Sretan Janković i Slavko Osredkar, potpisali su sporazum o bratimljenju dve opštine na svečanoj sednici skupštine opštine Jesenice 1. avgusta 1974. godine. (Izvor: Bratstvo i jedinstvo jugoslovenskih naroda i narodnosti – granitni temelj samoupravne socijalističke Jugoslavije. Železar – bilten kolektiva Železare Jesenice, 7. 8. 1975., br. 31, str. 1)

- ▲ »Z današnjim svečanim dejanjem podpisovanja listine o pobratenju mi le uradno potrjujemo tisto, kar so naši preprosti ljudje že ustvarili v dosedanjem sodelovanju in stikih.« – predsednik občinske skupščine Valjevo Sretan Janković ob podpisovanju pogodbe o pobratenju med občinama. (Vir: Bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti – granitni temelj samoupravne socialistične Jugoslavije. Železar – glasilo kolektiva Železarne Jesenice, 7. 8. 1975, št. 31, str. 1)
- ▲ „Današnjim svečanim činom potpisivanja sporazuma o bratimljenju, samo zvanično potvrdujemo ono što su naši obični ljudi već stvorili u dosadašnjoj saradnji i kontaktima.“ – Predsednik Skupštine opštine Valjevo Sretan Janković na potpisivanju sporazuma o bratimljenju dve opštine. (Izvor: Bratstvo i jedinstvo jugoslovenskih naroda i narodnosti – granitni temelj samoupravne socijalističke Jugoslavije. Železar – bilten kolektiva Železare Jesenice, 7. 8. 1975., br. 31, str. 1)

- ◀ *Listina o pobratenju med občinama Valjevo in Jesenice.* Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice
- ◀ *Sporazum o bratimljenju između opština Valjevo i Jesenice.* Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

Ob obeležitvi 50-letnega pobratenja sta občini 31. maja 2025 na Jesenicah ponovno podpisali *Listino pobratenja med Občino Jesenice in Občino Valjevo*. Zaveza podpisa je, da bosta občini prijateljstvo med Jesenicami in Valjevom še bolj utrdili s spodbujanjem redne in strokovne izmenjave med upravama mest, okrepili bosta sodelovanje društev in strokovnih institucij, nadaljevali sodelovanje med gasilci in policijo obeh mest, spodbujali sodelovanje na turističnem, športnem in kulturnem področju ter omogočali povezovanje med mladimi v sodelovanju s predstavniki gospodarstva in javnega sektorja.

Povodom obeležavanja 50. godišnjice bratimljenja, opštine su 31. maja 2025. godine u Jesenicama ponovo potpisale *Sporazum o bratimljenju između Opštine Jesenice i Opštine Valjevo*. Obaveza potpisivanja je da će opštine dodatno ojačati prijateljstvo između Jesenica i Valjeva promovisanjem redovnih i stručnih razmena između gradskih uprava, ojačati saradnju udruženja i stručnih institucija, nastaviti saradnju između vatrogasaca i policije oba grada, promovisati saradnju u oblastima turizma, sporta i kulture, i olakšati povezivanje mladih u saradnji sa predstavnicima privrede i javnog sektora.

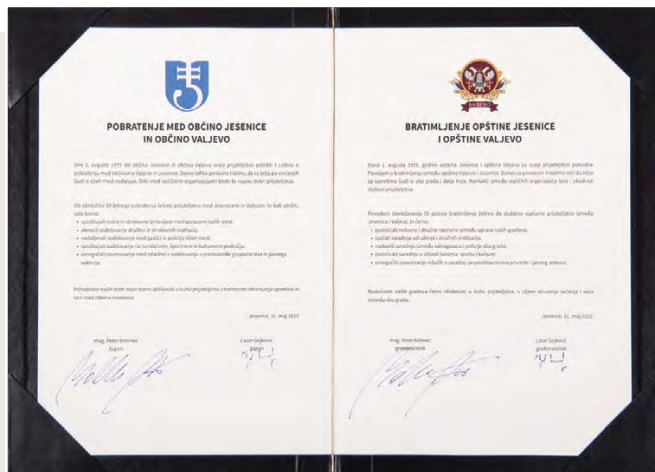
- ◀ *Listino o ponovnem pobratenju sta v Kosovi graščini na Jesenicah podpisala župan Občine Jesenice mag. Peter Bohinec in namestnik župana Občine Valjevo Đorđe Milanović.* Foto: Marko Tancar
- ◀ *Sporazum o ponovnom bratimljenju potpisao je u Kosovom dvorcu u Jesenicama gradonačelnik Opštine Jesenice, mr Peter Bohinec i zamenik gradonačelnika Opštine Valjevo Đorđe Milanović.* Foto: Marko Tancar

Podžupan občine Valjevo Đorđe Milovanović:

»Posebej moram izpostaviti zahvalo županu mag. Petru Bohincu, ki je poskrbel, da je bila obletnica našega pobratenja na tako visokem nivoju. Ponosen sem, da vodim delegacijo našega mesta, kjer smo se ob spominih na zgodovinsko povezanost dogovorili o nadaljnjem sodelovanju na vseh ravneh v naslednjem obdobju.«

Zamenik gradonačelnika opštine Valjevo Đorđe Milanović:

„Moram posebno da izrazim zahvalnost gradonačelniku, mr Petru Bohincu, koji se pobrinuo da se godišnjica našeg bratimljenja održi na tako visokom nivou. Ponosan sam što predvodim delegaciju našeg grada, gde smo, sećajući se naše istorijske povezanosti, dogovorili nastavak saradnje na svim nivoima u narednom periodu.”

◀ Listina Pobratenje med občinama Jesenice in občinama Valjevo. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

◀ Dokument Bratimljenje između opštine Jesenice i opštine Valjevo. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

Već dogodkov 30. in 31. maja je pomembno zaznamovalo dejavnosti Občine Jesenice pri širjenju in utrjevanju prijateljstva med pobratenimi občinami. Osrednja pozornost je bila namenjena 50-letnici pobratenja s srbsko občino Valjevo. Župan občine Jesenice mag. Peter Bohinec je v petek, 30. maja, na Trgu prijateljstva na Plavžu na Jesenicah sprejel delegacijo občine Valjevo na čelu z namestnikom župana Đorđem Milovanovićem ter predstavniki gasilcev, policistov in Združenja IPA Srbija – regija Valjevo. Župan Jesenic in namestnik župana Valjeva sta v pozdravnih nagovorih poudarila zgodovinsko povezanost, ki se je začela v težkih časih narodnoosvobodilnega boja z izgnanstvom Jeseničanov v Valjevo.

Vezi so prerasle običajne stike in se iz roda v rod širijo med prebivalci obeh mest. Ob navzočnosti številnih Jeseničanov so za bogat glasbeni program poskrbeli Pihalni orkester Jesenice-Kranjska Gora, Folklorna skupina Julijana s Hrušice in Folklorna skupina Abrašević iz Valjeva. Utrjevanje prijateljskih vezi so na najlepši način

izkazali plesalci obeh folklornih skupin, ki so skupaj zaplesali ob zvokih znamenite Avsenikove polke na Golici.

V soboto, 31. maja, sta v protokolarnem prostoru Kosove graščine namestnik župana Valjeva in župan Jesenic ponovno podpisala listino o pobratenju in tako potrdila medsebojno prijateljstvo, ki bo še naprej temeljilo na širjenju in spodbujanju sodelovanja med društvi, organizacijami, strokovnimi institucijami, gospodarstvom in javnim sektorjem.

Gostje so se zvečer pridružili številnim Jeseničanom, ki so na Stari Savi v doslej največjem številu spremljali izvedbo tradicionalne Kulturne mavrice v organizaciji Mladinskega centra Jesenice. Predstavniki različnih narodov in narodnosti so v okviru društev predstavili svojo identiteto z glasbo, plesom, igro, petjem in narodnimi nošami. Spet je bil to praznik raznolikosti, medkulturnega dialoga in povezovanja. Po sprevodu skupin in kratki predstavitvi na Čufarjevem trgu se je ob vrnitvi na prireditvenem prostoru na Stari Savi začel osrednji program z nastopi folklornih, instrumentalnih in pevske skupin društev KUD Triglav Slovenski Javornik-Jesenice, KŠD Bošnjakov Biser Jesenice, Makedonskega KD Ilinden Jesenice, KPŠHD Vuk Karadžić Radovljica, KŠD Hrušica in Pihalnega orkestra Jesenice-Kranjska Gora. Kot posebni gostje so nastopili: Folklorno društvo Preddvor, Center za negovanje tradicionalne kulture Abrašević Valjevo in Kulturno društvo Živinice iz Bosne in Hercegovine. Po izvedbi programa so člani društev na stojnicah predstavili svoje delovanje in postregli s tradicionalnimi jedmi.

Predstavniki poklicnih gasilcev (JVP) in prostovoljnih gasilcev (DVD) iz Valjeva ter predstavniki Združenja IPA Srbija – regija Valjevo so si v organizaciji Gasilske zveze Jesenice ogledali Gasilsko reševalne službe Jesenice (GARS Jesenice).

Nekoliko događaja 30. i 31. maja značajno je obeležilo aktivnosti Opštine Jesenice u proširivanju i jačanju prijateljstva između pobratimljenih opština. Glavni fokus je bio na 50. godišnjici bratimljenja sa srpskom opštinom Valjevo. Gradonačelnik Opštine Jesenice mr Peter Bohinec primio je u petak, 30. maja, na Trgu prijateljstva na Plavžu na Jesenicama delegaciju Opštine Valjevo na čelu sa zamenikom gradonačelnika Đorđem Milanovićem i predstavnicima vatrogasaca, policajaca i Udruženja IPA Srbija – Region Valjevo. U pozdravnim govorima gradonačelnik Jesenica i zamenik gradonačelnika Valjeva istakli su istorijsku povezanost koja je

započeta u teškim vremenima narodnooslobodilačke borbe sa progonstvom stanovnika Jesenica u Valjevo.

Veze su prerasle obične kontakte i prenose se s generacije na generaciju među stanovnicima oba grada. U prisustvu mnogobrojnih Jeseničana, Duvački orkestar Jesenice-Kranjska Gora, Folklorna grupa Julijana iz Hrušica i Folklorna grupa Abrašević iz Valjeva obezbedili su bogat muzički program. Jačanje prijateljskih veza najbolje su pokazali igrači obe folklorne grupe, koji su zajedno plesali uz zvuke čuvene Avsenikove polke na Golici.

U subotu, 31. maja, u protokolarnoj sali Kosovog dvorca, zamenik gradonačelnika Valjeva i gradonačelnik Jesenica ponovo su potpisali sporazum o bratimljenju, čime su potvrdili svoje međusobno prijateljstvo, koje će se i dalje zasnivati na proširivanju i unapređenju saradnje između društava, organizacija, stručnih institucija, privrede i javnog sektora.

Uveče su se gosti pridružili brojnim Jeseničanima koji su, u najvećem broju ikada, gledali izvođenje tradicionalne Kulturne duge na Staroj Savi, koju je organizovao Omladinski centar Jesenice. Predstavnici različitih nacija i narodnosti predstavili su u okviru društava svoj identitet muzikom, igrom, glumom, pevanjem i narodnom nošnjom. Ponovo je to bila proslava različitosti, interkulturalnog dijaloga i povezivanja. Nakon povorke grupa i kraće prezentacije na Čufarjevom trgu, po povratku na mesto održavanja manifestacije na Staroj Savi, glavni program je započeo nastupom folklornih, instrumentalnih i pevačkih grupa KUD Triglav Slovenski Javornik-Jesenice, KŠD Bošnjakov Biser Jesenice, Makedonskog KD Ilinden Jesenice, KPŠHD Vuk Karadžić Radovljica, KŠD Hrušica i Duvačkog orkestra Jesenice - Kranjska Gora. Specijalni gosti bili su Folklorno društvo Predvor, Centar za negovanje tradicionalne kulture Abrašević Valjevo i Kulturno društvo Živinice iz Bosne i Hercegovine. Nakon programa članovi udruženja predstavili su svoje aktivnosti na štandovima i poslužili tradicionalna jela.

Predstavnici profesionalnih vatrogasaca (JVP) i dobrovoljnih vatrogasaca (DVD) iz Valjeva i predstavnici Udruženja IPA Srbija – Region Valjevo, u organizaciji Vatrogasnog udruženja Jesenice, posetili su Vatrogasno-spasilačku službu Jesenice (GARS Jesenice).

◀ Župan mag. Peter Bohinec, namestnik župana iz Valjeva Đorđe Milanović in župan pobratenega mesta Nagold Jürgen Großmann. Foto: Marko Tancar

◀ Gradonačelnik mr Peter Bohinec, zamenik gradonačelnika Valjeva Đorđe Milanović i gradonačelnik grada blizanca Nagold Jürgen Grosman. Foto: Marko Tancar

◀ Pihalni orkester Jesenice-Kranjska Gora je ob zaključku sprejema zaigral skladbo Na Golico. Foto: Marko Tancar

◀ Duvački orkestar Jesenice-Kranjska Gora odsvirao je na kraju prijema kompoziciju Na Golico. Foto: Marko Tancar

◀ Ekipe na predstavitvi GARS Jesenice. Foto: Arhiv Opštine Jesenice

◀ Ekipe na predstavljanju GARS Jesenice. Foto: Arhiv opštine Jesenice

► Folklorna skupina Abrašević iz Valjeva se je predstavila na prireditvi Kulturna mavrica Jesenic. Foto: Nik Bertoneclj

► Folklorna grupa Abrašević iz Valjeva predstavila se na manifestaciji Kulturna duga Jesenica. Foto: Nik Bertoneclj

Mag. Vera Djurić Drozdek, direktorica občinske uprave Občine Jesenice

»Moj prvi stik z mestom Valjevo je bil leta 2014, ko so se dogajale res velike katastrofe zaradi poplav na Balkanu in takrat smo seveda začutili po človeški plati, da bi bilo prav, da pomagamo po najboljših močeh. Ker je bilo prej veliko let to sodelovanje prekinjeno, je bilo potem kar težko najti ljudi in vzpostaviti povezavo. Moramo se zavedati, da so se številni ljudje, ki so v prejšnji državi imeli stike, zamenjali, nekateri so žal tudi umrli, tako da smo imeli kar nekaj težav. Po našem vztrajnem iskanju oseb smo se le povezali z mestno upravo in dogovorili, da je prišla pomoč za mesto Valjevo tudi z Jesenic. Res je bilo morda nenavadno, da se pogovarjaš v teh kritičnih trenutkih z ljudmi, ki jih sploh ne poznaš. Bilo je veliko administrativnih

izzivov, predvsem z vidika, ker smo hoteli tja peljati tudi precej higienskega in čistilnega materiala. Treba je bilo urediti tudi vse postopke za čez mejo med Hrvaško in Srbijo. Potem ko smo uredili vse potrebno s pomočjo sodelavcev, civilne zaščite, bivših policistov in organizacije IPE, so se naši fantje z vso opremo odpeljali proti Valjevu.«

Kakšni so bili prvi vtisi ob prihodu?

»Mislim, da so bili ljudje v Valjevu zelo presenečeni, da smo kljub dolgotrajni prekinitvi stikov prišli do njih, da jim pomagamo. To je bila hkrati priložnost, da začnemo s sodelovanjem na novo. Treba je omeniti, zakaj so bili ti ponovni stiki težji. Politični sistem se je spremenil, prišli so drugi ljudje. To smo tudi opazili, ko smo šli na prvi uradni obisk leta 2023 kot občinska uprava. To so bili zelo mladi ljudje, kar je bilo po eni strani dobrodošlo, ker imajo drugačno razmišljanje in druge usmeritve. Moram priznati, da na začetku nisem imela občutka, da bi dali kakšno posebno pozornost temu našemu ponovnemu navezovanju stikov. Vendar nas to ni ustavilo, začeli smo se tudi povezovati z njihovo gasilsko zvezo, gasilsko brigado in med njimi smo hitro dobili sogovornike. Tako smo prek njih ponovno prišli do občinskih struktur. To se je že izkazalo pri našem obisku leta 2024, da tudi oni resno jemljejo to pobratenje med mestoma. Zadovoljni in veseli smo bili, da so nas spet sprejeli, tako kot nekoč Jeseničane pred osemdesetimi leti, z odprtimi rokami.«

Kaj pa nadaljevanje stikov?

»Posledica tega je bila, da smo se dogovorili, da jih bomo v letošnjem letu, ko je petdeset let pobratenja z mestom Valjevo, povabili na Jesenice. To je bilo v začetku junija in upam, da smo jim uspeli pričarati res lepo vzdušje. S seboj so pripeljali svojo folklorno skupino Abrašević. Ponovni podpis listine je bil res tisti vrhunec, ki smo si ga z Valjevom predvsem želeli izpeljati. Veselo pričakujemo, da bodo tudi oni v začetku oktobra priredili dogodek ob 50-letnici pobratenja.

Prijetno sem bila presenečena po tem dogodku na Jesenicah, ko sem v njihovem občinskem glasilu brala intervju s podžupanom Đorđem Milovanovićem, ki je opisal dogajanje na Jesenicah. Navdušenje je bilo veliko in sem prepričana, da se bo to oktobra ponovilo v Valjevu.«

Kaj predvsem poudarjate ob ponovnem navezovanju stikov?

»Čeprav smo mi sedaj del povezane Evrope, smo še vedno zgodovinsko povezani z našima narodoma. V najbolj kritičnih obdobjih druge svetovne vojne, ko se ni vedelo, komu lahko zaupaš, so bili ljudje v Valjevu pripravljeni tvegati svojo varnost, da so sprejeli Jeseničane. To ni bilo enostavno in tega Jeseničani ne smemo nikoli pozabiti. To je bil višek, kaj je še bolj človeškega, kot to, da odpreš vrata svojega doma in sprejmeš tuje ljudi, čeprav veš, da se lahko sam znajdeš v težavah.«

Vaša vizija, pričakovanja nadaljnjega sodelovanja?

»Upam, da bomo v prihodnje uspeli mlajše generacije obeh mest povezati, da si bodo izmenjevali stike in obiske, le tako lahko negujemo vezi med obema narodoma. Sama se spomnim, da sem bila tabornica in da so bili že stiki s taborniki, slišala sem, da so bili pri družinah v Mojstrani. Pobude so zagotovo povezati športnike, ljubitelje kulture, izpeljati izobraževalne vsebine, kakšne projekte. Prepričana sem, da je ogromno teh stvari, ki jih lahko skupaj uresničimo. Predvsem je pomembno, da nadaljujemo in vse prenesemo na mlajše generacije obeh mest. Da ta spomin na polpreteklo zgodovino ostane in ne zbledi. Seveda si pa posebej želim, da se nikoli več kaj takega ne ponovi. Vedno je dobro vedeti, da imaš nekje prijatelja, ki mu lahko kadarkoli potrkaš na vrata.«

Mr Vera Djurić Drozdek, direktorka Opštinske uprave Opštine Jesenice

„Moj prvi kontakt sa gradom Valjevo bio je 2014. godine, kada su se na Balkanu dogodile zaista velike katastrofe zbog poplava, i tada smo, prirodno, sa ljudske strane osetili da bi bilo ispravno da pomognemo najbolje što možemo. Pošto je ova saradnja bila prekinuta mnogo godina, bilo je prilično teško pronaći ljude i uspostaviti vezu. Moramo biti svesni da su se mnogi ljudi koji su imali kontakte u prethodnoj zemlji promenili, a neki su nažalost i preminuli, tako da smo imali dosta problema. Posle uporne potrage za ljudima, kontaktirali smo gradsku upravu i dogovorili se da pomoć gradu Valjevu stiže i iz Jesenica. Možda je zaista bilo neobično razgovarati u ovim kritičnim trenucima sa ljudima koje niste ni poznavali. Bilo je mnogo administrativnih izazova, posebno zato što smo želeli da tamo transportujemo i dosta higijenskih sredstava i sredstava za čišćenje. Bilo je potrebno urediti i sve procedure za prelazak granice između Hrvatske i Srbije. Nakon što

smo uz pomoć kolega, civilne zaštite, bivših policajaca i organizacije IPE sredili sve što je potrebno, naši momci su se sa svom opremom odvezli u Valjevo.»

Kakvi su bili vaši prvi utisci po dolasku?

„Mislim da su ljudi u Valjevu bili veoma iznenađeni što smo im se, uprkos dugoročnom gubitku kontakta, obratili da im pomognemo. Ovo je takođe bila prilika da ponovo započnemo našu saradnju. Vredi napomenuti zašto su ovi ponovni kontakti bili teži. Politički sistem se promenio, došli su drugi ljudi. To smo primetili i kada smo kao opštinska uprava otišli u prvu zvaničnu posetu 2023. godine. To su bili veoma mladi ljudi, što je s jedne strane bilo dobrodošlo jer imaju drugačije razmišljanje i druga opredeljenja. Moram da priznam da u početku nisam imala osećaj da ćemo posebnu pažnju posvetiti našem ponovnom uspostavljanju kontakata. Međutim, to nas nije zaustavilo, počeli smo da se povezujemo i sa njihovom vatrogasnom brigadom i vatrogasnom službom, i brzo smo pronašli sagovornike među njima. Tako smo kroz njih ponovo došli do opštinskih struktura. To je već bilo očigledno tokom naše posete 2024. godine, da i oni shvataju ovo bratimljenje između dva grada ozbiljno. Bili smo zadovoljni i radosni što su nas dočekali, kao nekada građane Jesenice, raširenih ruku.»

Šta je sa nastavkom kontakata?

„Rezultat ovoga je bio da smo se složili da ih ove godine, kada se navršava pedeset godina od bratimljenja sa gradom Valjevom, pozovemo u Jesenice. To je bilo početkom juna i nadam se da smo uspeli da im napravimo zaista lepu atmosferu. Sa sobom su povel i svoju folklornu grupu Abrašević. Ponovno potpisivanje sporazuma je zaista bio vrhunac koji smo Valjevo i mi posebno želeli da sprovedemo. Sa zadovoljstvom konstatujemo da će i oni početkom oktobra organizovati manifestaciju povodom obeležavanja 50. godišnjice bratimljenja.

Bila sam prijatno iznenađena nakon ovog događaja na Jesenicama, kada sam u njihovom opštinskom biltenu pročitala intervju sa zamenikom gradonačelnika Đorđem Milanovićem, koji je opisao šta se dešavalo na Jesenicama. Bilo je mnogo entuzijazma i sigurna sam da će se ovo ponoviti u Valjevu u oktobru.»

Šta posebno naglašavate prilikom ponovnog povezivanja?

„Iako smo sada deo ujedinjene Evrope, mi smo i dalje istorijski povezani sa naša dva naroda. U najkritičnijim periodima Drugog svetskog rata, kada se nije znalo

kome se može verovati, Valjevci su bili spremni da rizikuju svoju bezbednost kako bi dočekali Jeseničane. To nije bilo lako, a Jeseničani to nikada ne smeju da zaborave. Bio je to vrhunac, jer šta može biti ljudskije nego otvoriti vrata svog doma i dočekati strance, iako znate da biste mogli da se nađete u nevolji.”

Vaša vizija, očekivanja za dalju saradnju?

„Nadam se da ćemo u budućnosti moći da povežemo mlađe generacije oba grada da razmenjuju kontakte i posete, samo na taj način možemo da negujemo veze između dva naroda. Sećam se da sam bila izviđač i da je već bilo kontakata sa izviđačima, čula sam da su bili kod porodica u Mojstrani. Inicijative su svakako povezivanje sportista, ljubitelja kulture, sprovođenje edukativnih sadržaja i projekata. Sigurna sam da postoji mnogo stvari koje možemo postići zajedno. Pre svega, važno je da nastavimo i prenesemo sve na mlađe generacije oba grada. Da to sećanje na prošlost ostane i ne izbledi. Naravno, posebno želim da se ovako nešto više nikada ne ponovi. Uvek je dobro znati da imate prijatelja kome možete da zakucate na vrata u bilo kom trenutku.”

Blaž Račić, župan (2018–2022): Prijateljstvo povezuje in krepí

Nekdanji župan občine Jesenice Blaž Račić se je z veseljem odzval vabilu, da strne nekaj vtisov sodelovanja s pobratenim Valjevom:

»Eden od ciljev županovanja v mandatu 2018–2022 je bil tudi okrepitev sodelovanja s pobratenimi občinami. Vedno sem poudarjal, da je prijateljstvo in sodelovanje med občinami, še posebej pa sodelovanje ljudi iz različnih občin, držav, zelo pomembno. Prijatelj je namreč tisti, na katerega se vedno lahko zanesesh. Hkrati je sodelovanje pomembno, ker ko spoznavash drugega, spoznavash tudi samega sebe. Kar velja za ljudmi, velja tudi za občine.

Sodelovanje med Jesenicami in Valjevom je bilo zelo tesno zlasti v obdobju nekdanje skupne države, ko je Jesenice in Valjevo povezoval tudi tedanji vlak bratstva in enotnosti. V obdobju po osamosvojitvi Slovenije je sodelovanje nekoliko zamrlo. V zadnjem obdobju so stike vzdrževali jeseniški gasilci, ki so se redno srečevali s kolegi iz Valjeva. Zdelo se mi je prav, da obudimo nekdanje prijateljske vezi med občinami, in še posebej med ljudmi, ter da se okrepi dolgoročno sodelovanje. Pri tem

je pomembno, da občini najdeta področja, na katerih si želita sodelovanja in kjer prepoznata priložnosti, pri čemer je treba posebno skrb nameniti mladim. Mladi so namreč naša skupna prihodnost in tudi prihodnost vsakršnega sodelovanja med pobratenima občinama, zato jih je treba vključevati v tovrstne aktivnosti, jim omogočiti, da spoznajo vrstnike iz pobratene občine in na ta način stekje prve vezi.

Tako smo skupaj s predstavniki jeseniških gasilskih organizacij avgusta leta 2022 obiskali Valjevo. Ponovno smo se prepričali o gostoljubnosti tamkajšnjih ljudi in organizacij, ponovno vzpostavili vezi med občinama ter prepoznali priložnosti za ponovno oživitve sodelovanja.

Vzpostavljene vezi so sploh prvi pogoj za trajnejše sodelovanje, ki pa ga ne more biti brez aktivnih posameznikov ali organizacij. Gasilci iz Jesenic in Valjeva tako ohranjajo medsebojno sodelovanje, medtem ko so se začele odpirati nove priložnosti sodelovanja na različnih drugih področjih, kot so, denimo, kultura, šport in izobraževanje. V zadnjem obdobju se medsebojni stiki krepijo in zdaj lahko upravičeno upamo, da se bodo vezi v prihodnje ohranile in še nadgradile.

Vesel sem, da vložena energija daje rezultate in da partnerstvo razvija naprej. Prijateljstvo nas vse krepí.«

Blaž Račić, gradonačelnik (2018–2022): Prijateljstvo povezuje i jača

Bivši gradonačelnik opštine Jesenice, Blaž Račić, rado se odazvao pozivu da sumira neke utiske o saradnji sa gradom pobratimom, Valjevom:

„Jedan od ciljeva gradonačelničkog mandata 2018–2022 bio je jačanje saradnje sa pobratimljenim opštinama. Uvek sam naglašavao da je veoma važno prijateljstvo i saradnja između opština, a posebno saradnja ljudi iz različitih opština, zemalja. Prijatelj je onaj na koga se uvek možete osloniti. Istovremeno, saradnja je važna jer kada upoznate drugog, upoznate i sebe. Ono što se odnosi na ljude, odnosi se i na opštine.

Saradnja Jesenica i Valjeva bila je veoma bliska, naročito u periodu nekadašnje zajedničke države, kada su Jesenice i Valjevo bili povezani i tadašnjim vozom bratstva i jedinstva. U periodu nakon osamostaljenja Slovenije, saradnja je donekle zastala. U poslednje vreme kontakte su održavali vatrogasci iz Jesenica, koji su se redovno

susretali sa kolegama iz Valjeva. Smatrao sam da je ispravno da se ožive nekadašnje prijateljske veze između opština, a posebno između ljudi, i da se ojača dugoročna saradnja. Pri tome je važno da opštine pronađu oblasti u kojima žele da sarađuju i u kojima prepoznaju mogućnosti, sa posebnim osvrtom na mlade. Mladi ljudi su naša zajednička budućnost i takođe budućnost svake saradnje između pobratimljenih opština, stoga moraju biti uključeni u ovakve aktivnosti, pružiti im priliku da upoznaju svoje vršnjake iz pobratimljene opštine i na taj način uspostave svoje prve veze.

Tako smo zajedno sa predstavnicima jeseničkih vatrogasnih organizacija posetili Valjevo u avgustu 2022. godine. Uverili smo se u gostoprimstvo tamošnjih ljudi i organizacija, ponovo uspostavili veze između opština i identifikovali mogućnosti za oživljavanje saradnje.

Uspostavljene veze su uopšte prvi uslov za trajnu saradnju, koja ne može biti bez aktivnih pojedinaca ili organizacija. Vatrogasci sa Jesenica i iz Valjeva tako održavaju međusobnu saradnju, dok su se počele otvarati nove mogućnosti za saradnju u raznim drugim oblastima, kao što su kultura, sport i obrazovanje. U poslednje vreme jačaju međusobni kontakti i sada se opravdano možemo nadati da će se veze očuvati i dalje nadograđivati.

Drago mi je da uložena energija daje rezultate i da se partnerstvo dalje razvija. Prijateljstvo nas sve jača.”

Robert Prešeren, poveljnik Gasilske zveze Jesenice: Prihodnost prijateljavanja – izaziv za mlade obeh mest

Veliko in pomembno sodelovanje v štiridesetih letih so spletli gasilci iz obeh mest. Začetki segajo v februar leta 1983, ko so gasilci iz Valjeva obiskali Jesenice, naslednje leto je bil v Valjevu Anton Arh. Leta 1985 je tam sledil podpis listine o sodelovanju gasilskih enot in društev v obeh občinah, s katero so se zavezali k prijateljstvu, sodelovanju in solidarnosti.

Po letih prekinitve sodelovanja je do ponovne navezave stikov prišlo ob zanimivi priložnosti, ne v obeh mestih, temveč na avstrijskem Koroškem. Poveljnik Gasilske zveze Jesenice Robert Prešeren tisti čas in kasnejše ponovno razširjanje vezi opisuje tako:

»V Beljaku se je odvijala gasilska olimpijada, na kateri so sodelovali tudi gasilci iz Valjeva. Vzpostavili so kontakt z mano in predsednikom Gasilske zveze Jesenice Marjanom Dobnikarjem in izrazili željo po ponovnih stikih. Kmalu smo dobili povabilo na njihov kongres v Valjevu. Na Gasilski zvezi Jesenice smo se odločili, da greva v Valjevo s predsednikom Marjanom. Vedno več interesa je bilo izkazana z obeh strani, z njihove strani predvsem glede vzgoje mladine in materialnih sredstev. Nekaj opreme smo kmalu zagotovili, predvsem oblek in čelad. Predvsem so poudarjali, da bi bolj navezali stike z mladimi. Pri nas je mladina zelo aktivna, pri njih pa to bolj peša. Razmišljali smo o gasilskem taboru, eno leto na Jesenicah in eno leto v Valjevu.«

Kako so se potem stiki še razširjali?

»Občini sta pobrateni petdeset let, torej deset let več kot mi. Ker smo gasilci obiskovali Valjevo, se nam je zdelo primerno, da predlagamo, da se še razširijo. Tedanji župan Valjeva Lazar Gojković je bil takoj za to, prav tako takratni župan Jesenic Blaž Račič. Treba je bilo le najti pravi čas in priložnost. Stike je aktivno nadaljeval župan Peter Bohinec, ki se je s svojim kolegom Lazarjem Gojkovićem dogovoril, da bosta Občina Jesenice in Občina Valjevo 31. maja 2025 svečano podpisali novo listino o nadaljevanju sodelovanja ob 50-letnem jubileju pobratenja. Gasilci bomo ob naši štiridesetletnici listino o sodelovanju ponovno podpisali jeseni v Valjevu.«

Kaj pa drugi stiki na prijateljski ravni?

»Ker imamo več teh izmenjav na nivoju zvez in društev, se ob tem ustvarjajo in spletajo še bolj osebne prijateljske vezi. Večkrat pridejo na Jesenice iz Gasilskega društva Valjevo – kolega Sašo Tadić, Slobodan Kolarić, žal pokojnega Milana Popovića pa je zamenjal njegov sin, ki vzdržuje kontakte naprej. Pred leti se je temu sodelovanju pridružila tudi organizacija IPA, ki v svojem okviru združujejo večji del policije; Zoran Antonić – Toni večkrat pride na Jesenice. Pri tem je res velika želja, da bi to prenesli na mlade, ker bodo oni čez čas naša zamenjava.«

In kako naprej?

»Najprej je seveda na vrsti ponovni podpis listine o sodelovanju v Valjevu. Zelo pomembna naloga bo še pomagati z opremo, kolikor je v naši moči. Gasilci v Valjevu imajo veliko željo, če bi bilo možno, da bi dobili eno gasilsko vozilo. Treba je preveriti vozila za odpis pri nas, tega bi bili res veseli.«

Robert Prešeren, komandant Vatrogasnog saveza Jesenice: Budućnost prijateljstva – izazov za mlade oba grada

Tokom četrdesetih godina, vatrogasci iz oba grada su uspostavili veliku i važnu saradnju. Počeci sežu u februar 1983. godine, kada su Jesenice posetili vatrogasci iz Valjeva, a naredne godine Anton Arh je boravio u Valjevu. Godine 1985. usledilo je potpisivanje povelje o saradnji vatrogasaca i udruženja u obe opštine, sa kojima su se obavezali na prijateljstvo, saradnju i solidarnost.

Nakon višegodišnje obustave saradnje, do ponovnog uspostavljanja kontakata došlo je zanimljivom prilikom, ne u oba grada, već u austrijskoj Koruškoj. Komandant Vatrogasnog saveza Jesenice Robert Prešeren opisuje to vreme i naknadno ponovno proširenje veza na sledeći način:

„U Filahu je održana vatrogasna olimpijada na kojoj su učestvovali i vatrogasci iz Valjeva. Uspostavili su kontakt sa mnom i s predsednikom Vatrogasnog saveza Jesenice Marjanom Dobnikarom i izrazili želju za ponovnim povezivanjem. Ubrzo smo dobili poziv za njihov kongres u Valjevu. U Vatrogasnom savezu Jesenice odlučili smo da sa predsednikom Marjanom odemo u Valjevo. Sve veće interesovanje je pokazano sa obe strane, sa njihove strane posebno u vezi sa obrazovanjem mladih i materijalnim resursima. Ubrzo smo obezbedili nešto opreme, uglavnom odeli i kacige. Posebno su naglasili da će biti više u kontaktu sa mladima. Kod nas su mladi veoma aktivni, ali je kod njih to teže. Razmišljali smo o vatrogasnom kampu, jednu godinu u Jesenicama i jednu godinu u Valjevu.”

Kako su se onda kontakti dalje širili?

„Opštine su pobratimljene već pedeset godina, deset godina više od nas. Pošto su vatrogasci bili u poseti Valjevu, smatrali smo da je prikladno da im predložimo da se dodatno prošire. Iza toga je stajao tadašnji gradonačelnik Valjeva Lazar Gojković, kao i tadašnji gradonačelnik Jesenica Blaž Račić. Bilo je samo pitanje pronalaska pravog vremena i prilike. Kontakte je aktivno nastavio gradonačelnik Peter Bohinec, koji se sa kolegom Lazarom Gojkovićem dogovorio da Opština Jesenice i Opština Valjevo svečano potpišu novu povelju o nastavku saradnje 31. maja 2025. godine povodom 50. godišnjice bratimljenja. Povodom naše četrdesete godišnjice, vatrogasci će na jesen ponovo potpisati dokument o saradnji u Valjevu.”

Šta je sa drugim prijateljskim kontaktima?

„Kako imamo više ovakvih razmena na nivou saveza i udruženja, stvara se i prepliće još više ličnih prijateljstava. Nekoliko puta dolaze na Jesenice iz Valjevskog vatrogasnog saveza – kolega Sašo Tadić, Slobodan Kolarić, a nažalost pokojnog Milana Popovića zamenio je njegov sin, koji je u kontaktu. Pre mnogo godina, ovoj saradnji se pridružila i organizacija IPA, koja okuplja veliki deo policije; Zoran Antonić – Toni dolazi u Jesenice nekoliko puta. Postoji velika želja da se to prenese na mlade, jer će oni vremenom biti naša zamena.”

I šta dalje?

„Pre svega vreme je da se ponovo potpiše dokument o saradnji u Valjevu. Veoma važan zadatak će i dalje biti da pomognemo sa opremom koliko god možemo. Vatrogasci u Valjevu imaju veliku želju, ako je moguće, da dobiju jedno vatrogasno vozilo. Neophodno je proveriti kod nas vozila za otpis, vrlo rado bismo to uradili.”

Foto: Arhiv Gasilske zveze Jesenice

Foto: Arhiv Vatrogasnog saveza Jesenice

Igor Arh, poveljnik Civilne zaštite Opštine Jesenice, je vrsto let z Valjevom povezan na različne načine.

»Moji prvi obiski Valjeva so se začeli v mladinski organizaciji. Vedno smo bili lepo sprejeti, obiskali smo njihovo tovarno Krušik, ki je bila takrat v Jugoslaviji prav tako znana kot naša Železarna na Jesenicah. Potem so bila sodelovanja na mladinskih delovnih brigadah, naši so odhajali v Srbijo in se izmenjevali v akcijah. Veliko je bilo sodelovanja med športniki, predvsem nogometaši, ki so se srečevali na turnirjih. Po letu 1989 je to sodelovanje obstalo, čeprav vem, da je vedno obstajala želja, da se stiki nadaljujejo oziroma čez leta spet obnovijo kljub političnim situacijam.«

Kdaj se je to zgodilo potem?

»Prva priložnost se je pokazala leta 2014, ko so Srbijo prizadele velike poplave. Takrat so se člani občinskega sveta Opštine Jesenice odrekli eni sejnini, z zbranimi sredstvi smo nakupili čistila in jih peljali nekaj v Valjevo in nekaj prav tako v prijateljsko občino Sanjski most v Bosni in Hercegovini. V naslednjih letih so se spontano začeli stiki razširjati. Na njihovem gasilskem kongresu sem srečal gasilce, ki so sodelovali z mojim očetom, poznal sem tudi še nekatere druge. Povsod je bila pripravljenost, da se vrnemo na poti, po katerih smo nekoč hodili skupaj, in vse še razširimo. Po širši navezavi stikov smo potem leta 2024 ponovno obiskali Valjevo z županom mag. Petrom Bohincem. Ob pregledu arhivov smo ugotovili, da je leto 2025 jubilejno. Sicer so stiki obstajali že prej, vendar je bila listina o pobratenju podpisana leta 1975. Strinjali smo se, da se ta jubilej seveda primerno obeleži. Pred štiridesetimi leti pa so listino o sodelovanju podpisali gasilci obeh mest. To pa sedaj želimo razširiti ne le na prijateljevanje, temveč tudi na strokovnem področju z izmenjavo znanja, mogoče tudi kakšnih tehnologij – tako da ta naša srečanja dobijo tudi bogatejšo osnovo za nadaljevanje.«

Igor Arh, komandant Civilne zaštite Opštine Jesenice, več dugi niz godina je na različite načine povezan sa Valjevom.

„Moje prve posete Valjevu počele su u omladinskoj organizaciji. Uvek smo bili dobro primljeni, posetili smo njihovu fabriku Krušik, koja je tada u Jugoslaviji bila poznata i kao naša Železara na Jesenicama. Zatim su usledile saradnje na omla-

dinskim radnim brigadama, naši ljudi su odlazili u Srbiju i smenjivali se u akcijama. Bilo je dosta saradnje između sportista, posebno fudbalera, koji su se sretali na turnirima. Posle 1989. godine, ova saradnja je prestala, iako znam da je uvek postojala želja da se kontakti nastave ili obnove tokom godina, uprkos političkim situacijama.»

Kada se to onda dogodilo?

„Prva prilika došla je 2014. godine kada su Srbiju pogodile velike poplave. Tada su se članovi opštinskog veća Opštine Jesenice odrekli jedne takse za sednicu, a prikupljenim sredstvima smo kupili sredstva za čišćenje i deo odneli u Valjevo, a deo u prijateljsku opštinu Sanski most u Bosni i Hercegovini. U narednim godinama, kontakti su spontano počeli da se šire. Na njihovom vatrogasnom kongresu upoznao sam vatrogasce koji su radili sa mojim ocem, poznao sam i neke druge. Svuda je postojala spremnost da se vratimo putevima kojima smo nekada išli zajedno i da sve dodatno proširimo. Nakon uspostavljanja širih kontakata, ponovo smo posetili Valjevo 2024. godine sa gradonačelnikom, mr Petrom Bohincem. Uvidom u arhivu utvrdili smo da je 2025. godina jubilara. Kontakti su postojali i ranije, ali je sporazum o bratimljenju potpisan 1975. godine. Složili smo se da ovu godišnjicu treba obeležiti na dostojanstven način. Pre četrdeset godina vatrogasci iz oba grada potpisali su dokument o saradnji. Sada to želimo da proširimo ne samo na prijateljstvo, već i na stručno polje kroz razmenu znanja, možda čak i nekih tehnologija – kako bi i ovi naši susreti dobili bogatiju osnovu za nastavak.»

Boštjan Omerzel, nekdanji vodja Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Jesenice, Gorje, Kranjska Gora in Žirovnica: Moja valjevska zgodba

Nisem doživel obdobja, ki je bilo razlog za vožnje vlakov bratstva in enotnosti, velikih organiziranih srečanj prijateljev, kulturnikov in športnikov Valjeva in Jesenic. Prav tako se ne spomnim podpisa listine o pobratenju mest pred petdesetimi leti. A nekaj je le ostalo! Nekatere v ozadju spomina obstajajo zgodbe o teh časih, o neizmerni človekoljubnosti, gostoljubnosti, pomoči sočloveku, ki se je znašel v nemilosti in daleč od doma, kot tudi prisrčnosti ponovnih srečanj, prijetnosti časa v skupnem druženju in veličastnosti voženj posebnih vlakov. A zgodila se mi je moja zgodba o Valjevu.

Na moji prvi poti v Valjevo sem se znašel na marčevsko soboto leta 2009. Pot je potekala z vožnjo za zarjavelo avtomobilsko cisterno z bencinom po cesti, ki vodi po dolini reke Jadar. Dolini, ki je danes znana po odmevnem boju dveh popolnoma različnih svetov za »boljšo« prihodnost. Vožnja, na kateri sem se znašel bolj po naključju, je bila del strokovne ekskurzije policistov, ki jo je organiziral Jeseničan Robert, ki je v tistem času vodil delo slovenske prometne policije. Do tega trenutka smo s kolegi že obiskali postaji prometnih policij v Šabcu in Loznici ter rojstni kraj Vuka Karadžića, vas Tršić z zelo lepo urejenim spominskim muzejem. Po prihodu v mesto smo se ustavili na drugem koncu mesta pred novo veliko zgradbo Policijske uprave Valjevo. V stavbo smo vstopili po pozdravu s predstavniki valjevske policije, ki so nas pričakali že pred stavbo in s častno stražo dveh policistk na vhodu. Lep, časten sprejem, ki za nas že v tistem času ni bilo nekaj, kar se zgodi prav pogosto in vsakomur. Po uvodnih pozdravih in govorih je prišel glavni del obiska – predstavitev in ogled organizacije policijskih enot, vrst dela in opreme. Kot bivšega policijskega inšpektorja za prometno varnost me je seveda še posebej zanimalo delo prometne policije. Prometna policija je uporabljala zlasti zanimive, posebej za Srbijo razvite rešitve prenosnih radarjev s fotoaparati. O tem in vsem ostalem sva imela zanimive strokovne razgovore s komandirjem-načelnikom postaje prometne policije Zoranom. A pogled je z glavnega dela notranjega dvorišča uhajal tudi na druge dele. Tu so bila vozila in oprema, ki niso bila predmet predstavitev. Pogled se mi je ustavil na policijski »stoenki«. Stoenka je bila ob začetku mojega dela v policiji, v začetku devetdesetih, prvo vozilo, ki mi ga je zaupal komandir Tone, tudi udeleženec ekskurzije, za razvoz službene pošte po Jesenicah. Kljub temu, da ni šlo ravno za vožnje za najpomembnejše policijske naloge, so bile vožnje te stoenke zelo zanimive. Posebnost jeseniške je bila, da so vzmeti v voznikovem sedežu čudežno izginile, tako da sem imel ob ne ravno visoki telesni višini težave s preglednostjo čez volan, tako da je bilo videti, kot da policijska »šapka« sama drvi skozi Jesenice. Druga posebnost je bila, da je najvišjo hitrost blizu 90 km/h dosegla v drugi prestavi, potem pa je najvišja hitrost z naslednjimi »višjimi« prestavami padala, na srečo tudi hrup. Tudi valjevska je imela posebnost – prikolico. Zanimalo me je, za kaj bi rabil na policijskem vozilu prikolico. Ugotovil sem, da je bila namenjena prevozu službenega psa. V Sloveniji nikoli videna rešitev, razen, seveda, z večjimi vozili in prikolicami za prevoz konj. Ogled se je v poznih popoldanskih urah zaključil in sledila je namestitev v hotelu Grand, kjer smo kasneje imeli v kletni dvorani večerjo. Umirjen in prijeten zaključek dneva. A dragi moji, ne v Valjevu. Večerja ob

živi glasbi je odpirala nove pogovore, zanimiva vprašanja in omemba mesta Jesenice je tudi na drugi strani odstrla skrite spomine na obiske slovenskega mesta in dogodke, povezane s srečanji prebivalcev obeh mest. Imel sem priložnost slišati zgodbo nekoga na drugi strani, ki je doživel in užival te trenutke. Pripoved je bila doživeta, z opisi prijetnih in lepih trenutkov, z rahlim obžalovanjem minljivosti in neponovljivosti. Spodobilo se je, da smo z gostitelji povadili ples kolo in ga na koncu zaplesali vsaj toliko dobro, da nismo delali sramote. Jutro smo skupaj pričakali v enem od lokalov v bližini Doma Vojske.

Druženje se je nadaljevalo drugi dan z obiskom Narodnega muzeja Valjevo in zgodovinske stavbe Muselimov konak. Zgodbe zgodovine in mestni spomeniki, skupaj s pogledom na kip Steva Filipovića, ki visi nad mestom, govorijo o tem, da je Valjevo kraj, ki se vedno bori za svojo stvar. Dan smo zaključili z obiskom občinske stavbe in vodstva občine, kjer sta si delegaciji po obveznih govorih izmenjali darili v vrečkah s simboli mest Valjeva in Jesenic. Domov smo se odpravili z »obveznim« postankom za kosilo na policijski upravi. Z Zoranom, ki sem ga omenil na začetku zgodbe, sva si obljubila, da ohraniva stike.

Naslov zgodbe ne bi vseboval besede prva, če se zgornja zgodba ne bi nadaljevala. In res se je. Rečem lahko, da se je nadaljevala v zgodbo prijateljstva z Zoranom in njegovo družino. Zorana Valjevčani poznajo bolj pod vzdevkom Jevdja. Zgodba je povezana tako z lepimi kot tudi manj lepimi dogodki v Valjevu in na Jesenicah.

Sam sem skupaj s svojo družino v Valjevu doživel veliko zgodb, ki vključujejo spoznavanje okolice s številnimi samostani, ki predstavljajo romarske kraje ali so skriti v globoki soteski, kjer človek najde mir in prvinskost duhovnosti. Ob vročih dnevih preko 40 stopinj, ki jih mi s pobočij Karavank ne prenašamo prav dobro, so sprehod, kavica, ohlajena pijača in kopanje v čisti vodi reke Gradac prava in edina rešitev. Tu je še reka Kolubara, ki teče skozi mesto kot osrednja žila, a je bila hkrati tudi razlog za katastrofalne poplave maja leta 2014, ko je prestopila bregove, zapustila regulirano strugo in se preko parka Vide Jocić po poti svoje prvotne struge napotila v mesto. Škoda je bila ogromna, betonski silosi kot stražarji na vstopu v mestu spodjedeni in tik pred tem, da padejo preko struge reke. Cevi novega velikega vodovoda, ki so bile speljane v strugi reke iz novozgrajenega jezera Rovni, je dvignilo in metalo ob in po strugi. A ko je reka mirna, ponudi naravni oder za prireditve in hladi obiskovalce Tešnjarskih večerov v prvi polovici avgusta. Upam samo, da je junijska pomoč Občine Jesenice v poplavnem letu vsaj malo omilila

težke trenutke Valjevčanov. To je bilo mogoče samo s skupnim nesebičnim angažiranjem jeseniškega poveljnika civilne zaštite Igorja, podžupana Igorja, aktivista zbiranja pomoči Fikreta in na drugi strani prijatelja Zorana, ki je uspel vse skupaj organizirati tako, da je pomoč prišla ob pravem času in na pravi kraj. A tudi mraz v Valjevu pokaže večje zobe kot pri nas, kar na bližino gorskega sveta in Alp, človek ne bi pričakoval. Nekajdnevni mraz z nižjimi temperaturami od -20 smo v Valjevu tudi že doživeli. A so ga prijatelji in Valjevčani znali omiliti s prijetnimi silvestrskimi zabavami in nam nepoznanimi »reprizami« novega leta. V lanskem letu sem v živo spoznal še borbo za vodo. Vedno bolj vroča poletja in sušna obdobja kmetije v vaseh na hribovitem obrobju Valjeva porivajo na rob obupa. Zmanjkuje vode za kmetijske pridelke in živino. Do vode se skuša priti z več deset in tudi stometrskimi vrtinami. Občudovanja vredna volja in pogum, saj kamnita in suha pobočja hribovja ne dajejo upanja za uspeh. Prisotnost ob prvem zagonu črpalke v vrtini je bil svojevrsten občutek vznemirjenja. Čas po zagonu je trajal celo večnost, risal črte strahu na obraze domačih, prvi curek pa povzročil stegovanje rok, preverjanje temperature vode, nato vonja, potem še okusa. Na obrazih se je narisalo veselje in upanja polni pogledi so spremljali polnjenje cisterne s klopce v bližnji senci dreves. Najbolj se je smejalo Jasmini.

In vse te zgodbe se povežejo v krogu Zoranove družine, kjer mati otrok ne spusti iz hiše, dokler jim že za zajtrk ne napolni želodcev z govejo »čorbo«, mesno in skutino pito. Po pobegu od mize sledi še obvezen postanek v očetovem naročju, kjer ob božanju z raskavo delovno roko in nasmeškov opeva njihovo lepoto ter jim na hitro poda še nekaj življenjskih nasvetov. Šele takrat jim je dovoljen pobeg na dvorišče, nam pa prepuščen čas za »prave debate«, kateri nam tako ali tako mine prehitro.

In če v poenostavljenem prevodu zaključim, kot nam rečejo ob slovesu v Valjevu: »Upajmo, da nam bo dano, da se še velikokrat srečamo zdravi in veseli!«

Aja, še nekaj moram sporočiti: »Zoran, se že veselim svoje polovice valjevskega piva!«

Boštjan Omerzel, bivši načelnik Međuopštinskog inspektorata i policije opština Jesenice, Gorje, Kranjska Gora i Žirovnica: Moja valjevska priča

Nisam doživeo period koji je bio povod za vožnju vozovima bratstva i jedinstva, velike organizovane susrete prijatelja, kulturnih radnika i sportista Valjeva i Jesenica. Takođe se ne sećam da sam pre pedeset godina potpisao sporazum o bratimljenju. Ali ostala je jedna stvar! Negde u pozadini sećanja, postoje priče o tim vremenima, o ogromnoj filantropiji, gostoprimstvu, pomoći bližnjemu koji se našao u nemilosti i daleko od doma, kao i o toplini ponovnih susreta, prijatnosti vremena provedenog zajedno i veličanstvenosti vožnji posebnim vozom. Ali mi se desila priča o Valjevu.

Moje prvo putovanje u Valjevo bilo je jedne subote u martu 2009. godine. Putovanje je podrazumevalo vožnju iza zarđale cisterne za benzin duž puta koji vodi duž doline reke Jadar. Dolina je danas poznata po žestokoj borbi dva potpuno različita sveta za „bolju“ budućnost. Vožnja, na kojoj sam se više našao slučajno, bila je deo stručne ekskurzije policajaca koju je organizovao Robert sa Jesenica, koji je u to vreme vodio rad slovenačke saobraćajne policije. Do tada, moje kolege i ja smo već obišli stanice saobraćajne policije u Šapcu i Loznici i rodno mesto Vuka Karadžića, selo Tršić sa veoma lepo uređenim memorijalnim muzejom. Po dolasku u grad, zaustavili smo se na drugom kraju grada ispred nove velike zgrade Policijske uprave Valjevo. U zgradu smo ušli nakon što su nas dočekali predstavnici valjevske policije, koji su nas čekali ispred zgrade i sa počasnom gardom od dve policajke na ulazu. Lep, častan prijem, koji u to vreme nije bio nešto što nam se dešava veoma često i svima. Nakon uvodnih pozdrava i govora, usledio je glavni deo posete – prezentacija i obilazak organizacije policijskih jedinica, vrsta rada i opreme. Kao bivši policijski inspektor za bezbednost saobraćaja bio sam naravno posebno zainteresovan za rad saobraćajne policije. Saobraćajna policija je koristila posebno zanimljiva rešenja prenosivih kamera-radara razvijenih specijalno za Srbiju. O tome i svemu ostalom imali smo zanimljive stručne razgovore sa komandantom-načelnikom Stanice saobraćajne policije Zoranom. Ali pogled je iz glavnog dela unutrašnjeg dvorišta bežao i u druge delove. Ovde su bila vozila i oprema koja nisu bila predmet prezentacija. Pogled mi se zaustavio na policijskom „stojadinu“. Na početku mog rada u policiji, početkom devedesetih, Stojadin je bilo prvo vozilo koje mi je komandant Tone, takođe učesnik ekskurzije, poverio za prevoz službene pošte po

Jesenicama. Uprkos činjenici da to nisu bile baš vožnje za najvažnije policijske zadatke, vožnje ovog stojadina bile su veoma interesantne. Posebnost jeseničkog automobila bila je u tome što su opruge na vozačkom sedištu čudesno nestale, tako da sam, budući da nisam baš visok, imao problema sa vidljivošću preko volana, pa je izgledalo kao da policijska „kapa“ sama juri kroz Jesenice. Još jedna osobenost je bila da je u drugoj brzini dostigao maksimalnu brzinu od blizu 90 km/h, ali je zatim maksimalna brzina opadala sa sledećim „višim“ brzinama, srećom i buka. Valjevska je imala i posebnost – prikolicu. Pitao sam se čemu bi se koristila prikolica na policijskom vozilu. Saznao sam da je namenjena prevozu službenog psa. Rešenje kakvo u Sloveniji nikada nije viđeno, osim, naravno, sa većim vozilima i prikolicama za prevoz konja. Obilazak se završio u kasnim popodnevnim satima i usledio je smeštaj u hotelu Grand, gde smo kasnije večerali u podrumskoj sali. Miran i prijatan završetak dana. Ali, dragi moji, ne u Valjevu. Večera uz živu muziku otvorila je nove razgovore, zanimljiva pitanja i pominjanje grada Jesenice, a s druge strane otkrila skrivena sećanja na posete slovenačkom gradu i događaje vezane za susrete stanovnika oba grada. Imao sam priliku da čujem priču o nekome sa druge strane ko je doživeo i uživao u ovim trenucima. Pripovest je doživljena, sa opisima prijatnih i lepih trenutaka, sa blagim žaljenjem zbog prolaznosti i neponovljivosti. Bilo je prikladno da vežbamo kolo sa našim domaćinima i na kraju smo ga dovoljno dobro otplesali da se nismo obrukali. Jutro smo zajedno dočekali u jednom od barova u blizini Vojnog doma.

Okupljanje je nastavljeno drugog dana posetom Narodnom muzeju Valjevo i istorijskoj zgradi Muselimov konak. Priče o istoriji i gradskim spomenicima, uz pogled na statu Steve Filipovića koja visi iznad grada, govore o Valjevu kao mestu koje se uvek bori za svoju stvar. Dan je završen posetom zgradi opštine i rukovodstvu opštine, gde su delegacije razmenile poklone u kesama sa simbolima gradova Valjeva i Jesenice. Krenuli smo kući sa „obaveznom“ stankom za ručak u policijskoj stanici. Zoran, koga sam pomenuo na početku priče, i ja smo obećali da ćemo ostati u kontaktu.

Naslov priče ne bi sadržao reč „prvo“ da se gornja priča ne nastavlja. I jeste. Mogu da kažem da se nastavila priča o prijateljstvu sa Zoranom i njegovom porodicom. Zoran je Valjevcima poznatiji pod nadimkom Jevđa. Priča je vezana i za lepe i za manje lepe događaje u Valjevu i na Jesenicama.

Zajedno sa porodicom doživeo sam mnoge priče u Valjevu, koje uključuju upo-

znavanje okoline sa mnogim manastirima koji predstavljaju hodočasnička mesta ili su skriveni u dubokoj klisuri, gde se nalazi mir i iskonska duhovnost. U vrelini dani preko 40 stepeni, koje mi sa padina Karavanki ne podnosimo baš najbolje, šetnja, kafa, rashlađeni napici i kupanje u čistoj vodi reke Gradac su pravo i jedino rešenje. Tu je i reka Kolubara, koja protiče kroz grad kao centralna arterija, ali je bila i uzrok katastrofalnih poplava u maju 2014. godine, kada se izlila iz korita, napustila svoje regulisano korito, i uputila se u grad preko parka Vide Jocić trasom svog prvobitnog korita. Šteta je bila ogromna, betonski silosi koji su čuvali ulaz u grad bili su erodirani i na ivici da se uruše preko rečnog korita. Cevi novog velikog vodovodnog sistema, koje su položene u korito reke iz novoizgrađenog Rovni jezera, podignute su i bacane duž i preko korita reke. Ali kada je reka mirna, ona nudi prirodnu scenu za priredbe i rashlađuje posetioce Tešnjarskih večeri u prvoj polovini avgusta. Samo se nadam da je pomoć Opštine Jesenice u poplavnoj godini u junu bar malo olakšala teške trenutke Valjevcima. To je bilo moguće samo zajedničkim nesebičnim angažovanjem komandanta civilne zaštite na Jesenicama Igora, zamenika gradonačelnika Igora, aktiviste za prikupljanje pomoći Fikreta i, s druge strane, prijatelja Zorana, koji je uspeo da sve organizuje na način da pomoć dođe u pravo vreme i na pravo mesto. Ali i hladnoća u Valjevu pokazuje zube više nego ovde, što čovek ne bi očekivao s obzirom na blizinu planina i Alpa. Već smo doživeli nekoliko dana hladnoće sa temperaturama ispod -20 u Valjevu. Ali njegovi prijatelji i Valjevci uspeali su to da ublaže prijatnim novogodišnjim zabavama i nepoznatim „reprizama“ Nove godine. Prošle godine sam iz prve ruke iskusio borbu za vodu. Sve toplija leta i sušni periodi guraju farme u selima na brdovitoj periferiji Valjeva na ivicu očaja. Postoji nestašica vode za poljoprivredne useve i stočku. Pokušava se da se do vode dođe bušenjem bunara dubokih nekoliko desetina ili čak stotina metara. Divna volja i hrabrost, jer kamenite i suve padine ne pružaju nikakvu nadu u uspeh. Biti prisutan pri prvom pokretanju pumpe u bunaru bio je jedinstven osećaj uzbuđenja. Vreme nakon pokretanja trajalo je čitavu večnost, iscertavajući bore straha na licima meštana, a prvi mlaz je naterao ljude da ispruže ruke, provere temperaturu vode, zatim miris, pa ukus. Na licima je bila nacrtana radost, a nadobudni pogledi pratili su punjenje rezervoara sa klupe u obližnjem hladu drveća. Jasmina se najviše nasmejala.

I sve ove priče su povezane unutar kruga Zoranove porodice, gde majka ne pušta decu iz kuće dok im ne napuni stomake goveđom „čorbom“ i pitom od mesa i sira za doručak. Nakon bekstva od stola, obavezno se zaustavlja u očevom zagrljaju,

gde, dok mu miluje ruke hrapavom rukom i osmehuje se, hvali njihovu lepotu i brzo im daje nekoliko životnih saveta. Tek tada im je dozvoljeno da pobegnu u dvorište, a nama je ostalo vremena za „prave rasprave“, koje ionako prebrzo prolaze.

I da zaključim u pojednostavljenom prevodu, kako nam kažu na oproštaju u Valjevu: „Nadajmo se da će nam se pružiti prilika da se još mnogo puta sretnemo, zdravi i srećni!“

Oh, imam još nešto da kažem: „Zorane, već jedva čekam svoju polovinu Valjevskog piva!“

Pihalni orkester Jesenice-Kranjska Gora: Najviše priznanje za jeseniške godbenike v Jugoslaviji

Pihalni orkester Jesenice-Kranjska Gora je v sodelovanje z Valjevom vpet predvsem z nastopi pri izvedbah Vlaka bratstva in enotnosti. Tako na Jesenicah kot v Valjevu je vedno z ubranimi zvoki skrbel za dobro razpoloženje. Posebej pa marsikdo med godbeniki hrani lepe spomine na leto 1979. Takrat je orkester pod vodstvom dirigenta Ivana Knifca kot edini predstavnik Slovenije nastopil na festivalu delavske kulture v Jugoslaviji Susreti Abrašević v Valjevu. Tekmovalo je 2300 posameznikov in 68 amaterskih skupin. Žirija se je soglasno odločila, da najviše priznanje, zlati kip Koste Abraševića, pripade Pihalnemu orkestru jeseniških železarjev, ki je osvojil žirijo in občinstvo z dvema skladbama Ivana Savnika *Desant na Drvar*, ki je simfonična pesnitev za orkester, in recitatorja Francija Pogačnika z moderno uverturo Rueleja Halifaxa.

Duvački orkestar Jesenice-Kranjska Gora: Najveće priznanje za Jeseničke muzičare u Jugoslaviji

Duvački orkestar Jesenice-Kranjska Gora ostvaruje saradnju sa Valjevom pre svega kroz nastupe na Vozu bratstva i jedinstva. I u Jesenicama i u Valjevu, uvek je svojim odabranim zvucima obezbeđivao dobro raspoloženje. Mnogi muzičari posebno imaju lepe uspomene na 1979. godinu. Tada je orkestar, predvođen dirigentom Ivanom Knificem, nastupio kao jedini predstavnik Slovenije na Festivalu radničke kulture u Jugoslaviji, Susreti Abrašević u Valjevu. Takmičilo se 2.300 pojedinaca i 68 amaterskih grupa. Žiri je jednoglasno odlučio da najviša nagrada, zlatna statua

Koste Abraševića, pripadne Duvačkom orkestru Jeseničkih železara, koji je žiri i publiku osvojio sa dve kompozicije Ivana Savnika *Desant na Drvar*, što je simfonijska pesma za orkestar, i recitatorom Francijem Pogačnikom sa modernom uvertirom Rueleja Halifaxa.

Jana Razinger, ki danes živi na Hrušici, se spominja: »Rojena sem bila na Koprivniku. Ko sem imela štiri mesece, sem bila z mamo na prvem transportu za Valjevo. Po pripovedovanju mame in ostalih so bili vsi v vagonih pristrčno sprejeti, ko se je vlak ustavljaj na posameznih postajah v Srbiji. Domaćinke so ponudile vodo in mleko, kar so VSI najbolj potrebovali. Teški časi so bili, pa vendar se je zgodila tudi kakšna prijetna stvar. Prvi v izgnanstvu v Valjevu rojen naj bi bil Dušan Morić. Sestavili so mu spominsko listino, ki bo ostala kot verodostojna resnica na takratni čas daleč od domačega ognjišča in na vso krutost vojne. Po pripovedovanju sem si jo zapomnila in jo še danes znam na pamet:

“Spominska listina, ta naj bude ti večni spomin, da ti slovenske matere sin nisi bil rojen doma. Rodil si se v času hudih vojna, ko mati je tvoja s svojimi brati v izgnanstvu živela, ker našo je zemljo zajela tema. In ko enkrat boš odrastel v fanta, moža in zopet svetla bo luč, takrat naj mati ti ključ do skrivnosti teh verzov poda.”«

Jana Razinger, koja danas živi u Hrušici, seća se: „Rođena sam u Koprivniku. Kada sam imala četiri meseca majka i ja smo bili na prvom prevozu za Valjevo. Prema rečima mame i ostalih, svi u vagonima su bili srdačno dočekani kada se voz zaustavio na pojedinim stanicama u Srbiji. Meštani su ponudili vodu i mleko, što je SVIMA bilo najpotrebnije. Bila su to teška vremena, ali su se desile i neke lepe stvari. Prvi koji se rodio u izgnanstvu u Valjevu bio je Dušan Morić. Sastavili su mu memorijalni dokument koji će ostati kao verodostojna istina o tom vremenu, daleko od kuće, i svoj surovosti rata. Nakon što je priča ispričana, zapamtila sam je i još uvek je znam napamet:

“Memorijalni dokument trebalo bi da bude večni podsetnik da ti, sin slovenačke majke, nisi rođen kod kuće. Rođen si u vreme strašnog rata, kada su tvoja majka i njena braća živeli u izbeglištvu, jer je našu zemlju pokrio mrak. I kada jednom odrasteš i budeš dečak, muškarac, i svetlost ponovo zasija, neka ti majka da ključ tajne ovih stihova.”

Ljuba Ivanovič s Hrušice v srcu hrani številne lepe spomine, v stiku z več prebivalci Valjeva ostaja še danes.

»Med vojno je bil v Valjevo izseljen moj oče Ludvik Avguštin. Ko se je vrnil domov, je stike s tamkajšnjimi prebivalci, kjer je bil v izgnanstvu, obdržal. Pred petdesetimi leti je z Vlakom bratstva in enotnosti najprej potoval sam, kasneje smo se mu pridružili otroci. Sama sem bila trikrat z vlakom – to so bila res nepozabna srečanja, vse to moraš doživeti. Naših prijateljstev ni mogel prekiniti nihče. Tudi ob uradni prekinitvi odnosov zaradi znanih političnih razmer med Srbijo in Slovenijo smo ostali v stikih, nihče nas ni mogel odvrniti od tega. Preprosto, mi v teh stikih sploh nismo čutili nekih napetosti ali sovražnosti. Morda je teh direktnih stikov sedaj manj kot takrat, vendar se še vedno slišimo po telefonu, si pišemo čestitke ob praznikih, dopisujemo po elektronski pošti ali se slišimo po Vibru. Ohranjamo stike z družinami in posamezniki – Spasojević, Vasiljević, Ristić, Stevanović in drugimi.«

Ljubi Ivanovič se je z Vlakom bratstva in enotnosti v Valjevo pridružil mož Dušan. Kot vnet snemalec s kamero je na teh obiskih posnel več filmov. To so bili prisrčni sprejemi Jeseničanov na železniški postaji v Valjevu z nastopi domače skupine Abrašević, s pesmijo in plesom, srečanja pri domačinih in obiski znamenitosti. To so bile vedno prisrčne dobrodošlice. Posnel je udeležence Vlaka bratstva in enotnosti iz Srbije na Jesenicah in na skupnem srečanju v Kranjski Gori.

Težke čase je vsak na svoj način želel pozabiti ob vrnitvi domov in ohraniti le tiste lepe spomine, če jih je bilo tistem času sploh mogoče tako imenovati. Vzkrlila so nova prijateljstva s kasnejšimi srečanji, najbolj so se manifestirala z Vlakom bratstva in enotnosti, ki je vrsto let vozil na relaciji iz Slovenije v Srbijo in v obratni smeri. Veliko udeležencev, tedanjih izgnancev in njihovih družin, je ta srečanja izmenjevalo med Jesenicami in Valjevom.

Ljuba Ivanovič iz Hrušice nosi u srcu mnogo lepih uspomena i do danas je u kontaktu sa nekoliko Valjevaca.

„Za vreme rata moj je otac Ludvik Avguštin emigrirao u Valjevo. Kada se vratio kući, održavao je kontakt sa ljudima iz mesta gde je bio u egzilu. Pre pedeset godina, prvo je putovao sam Vozom bratstva i jedinstva, a kasnije smo mu se pridružili i mi deca. Tri puta sam bila sama vozom – to su bili zaista nezaboravni susreti, sve to moraš doživeti. Niko nije mogao da prekine naša prijateljstva. Čak i nakon

zvaničnog prekida odnosa zbog dobro poznate političke situacije između Srbije i Slovenije, ostali smo u kontaktu, niko nas nije mogao od toga odvratiti. Jednostavno rečeno, nismo osetili nikakvu napetost ili neprijateljstvo u tim kontaktima. Možda sada ima manje ovih direktnih kontakata nego tada, ali i dalje razgovaramo telefonom, pišemo praznične čestitke, dopisujemo se putem imejla ili časkamo na Vajberu. Održavamo kontakte sa porodicama i pojedincima – Spasojevićima, Vasiljevićima, Ristićima, Stevanovićima i drugima.»

Muž Ljube Ivanovič Dušan pridružio joj se u Valjevu Vozom bratstva i jedinstva. Kao strastveni snimatelj, snimio je nekoliko filmova o ovim posetama. To su bili srdačni prijemi građana Jesenica na železničkoj stanici u Valjevu uz nastupe lokalne grupe Abrašević, uz pesmu i ples, susrete sa meštanima i posete znamenitostima. To su uvek bile tople dobrodošlice. Snimao je učesnike Voza bratstva i jedinstva iz Srbije u Jesenicama i na zajedničkom susretu u Kranjskoj Gori.

Svako je, na svoj način, želeo da po povratku kući zaboravi teška vremena i sačuva samo te lepe uspomene, ako su se tada uopšte mogle tako nazvati. Nova prijateljstva su nikla kasnijim susretima, a najznačajnija su bila sa Vozom bratstva i jedinstva, koji je godinama saobraćao od Slovenije do Srbije i nazad. Mnogi učesnici, zatim prognanici i njihove porodice, razmenili su ove susrete između Jesenica i Valjeva.

Branka Smole, vrsto let direktorica Gledališta Toneta Čufarja Jesenice, je s spomini posegla kar daleč nazaj.

»Od 19. do 22. aprila 1975 je u Valjevu gostovao mladinski pevski zbor Blaža Arniča pod vodstvom Janka Pribošića. Pol stoletja je od takrat, zato ni pričakovati, da je takrat trinajstletnica u spominu ohranila kaj već kot nekaj nepovezanih diapozitivov. Da je bila priložnost gostovanja zame neizmerna čast in doživetje. Da smo dobili kup koristnih napotkov, kako se odzvati na njihovo gostoljubnost, predvsem na domače običaje, ki jih mi nismo vajeni. Dobro se spominjam, da smo bili pripravljeni na „slatko“ in vodo, ki jo dobi v znak dobrodošlice vsak prišlek. Da ne bi slučajno mislili, da je to slovenska marmelada in čakali še na kruh, na katerega jo bomo namazali. Seveda se spominjam, da smo navdušili z nastopom. In, ja, da je naša komunikacija povsem gladko stekla v srbohrvaščini, ki smo se je takrat učili v osnovni šoli. Današnja generacija bi povsem spontano komunicirala v angleščini. Glasba in mladost pa sta bili tisti, ki sta nas najbolj povezali.«

Branka Smole, dugogodišnja direktorka Pozorišta Toneta Čufara Jesenice, do- takla je davna sećanja.

„Od 19. do 22. aprila 1975. godine u Valjevu je nastupio omladinski hor Blaža Ar- niča, kojim je rukovodio Janko Pribošić. Od tada je prošlo pola veka, pa se ne oče- kuje da je trinaestogodišnjakinja u svom sećanju zadržala nešto više od nekoliko nepovezanih slajdova. Da je prilika za gostovanje bila ogromna čast i iskustvo za mene. Da smo dobili mnogo korisnih saveta kako da odgovorimo na njihovo go- stoprimstvo, posebno u vezi sa lokalnim običajima na koje nismo navikli. Dobro se sećam da smo bili spremni za „slatko“ i vodu koju svaki pridošlica dobija kao znak dobrodošlice. Da slučajno ne pomislite da je ovo slovenački džem i da čekamo na hleb da se namaže. Naravno sećam se da smo bili impresionirani nastupom. I, da, naša komunikacija je tekla nesmetano na srpskohrvatskom jeziku, koji smo tada učili u osnovnoj školi. Današnja generacija bi spontano komunicirala na engle- skom jeziku. Muzika i mladost su bili ti koji su nas najviše povezivali.«

Lepi spomini gledaliških igralcev z gostovanja v Valjevu

Sodelovanju z Valjevom so se pridružili tudi igralci Gledališča Toneta Čufarja z Jesenic, ki že desetletja navdušujejo publiko z različnimi predstavami. Dolgoletni igralec, dobitnik uglednih priznanj za ljubiteljsko gledališko ustvarjanje, **Klemen Klemenc** obuja spomine:

»Čeprav je od takrat preteklo že kar nekaj časa, se seveda rad spomnim na naše gostovanje v Valjevu z dvema predstavama. Najprej smo popoldne odigrali *Učno uro* francoskega dramatika Eugena Ionesca in zvečer igro slovenskega dramatika Antona Tomaža Linhartarja *Ta veseli dan ali Matiček se ženi*. Čeprav smo seveda go- vorili v slovenskem jeziku, upam, da so nas vseeno razumeli, posebej Matiček je bil verjetno težje razumljiv. Smo bili pa posebej veseli lepega sprejema in gostoljubja. Lahko rečem, da ni naroda, ki zna tako izkazati pozornost. O tem bi lahko govoril tri ure. Mislim, da smo bili takrat v Valjevu tri dni, domačini so nas popeljali nao- koli, povsod smo bili toplo sprejeti.«

Lepe uspomene pozorišnih glumaca sa gostovanja u Valjevu

Saradnji sa Valjevom pridružili su se i glumci pozorišta Toneta Čufara iz Jesenica, koji decenijama oduševljavaju publiku raznim predstavama. Dugogodišnji glumac, dobitnik uglednih nagrada za amatersko pozorišno stvaralaštvo, **Klemen Klemenc** seća se:

„Iako je od tada prošlo dosta vremena, naravno da volim da se sećam našeg gosto- vanja u Valjevu sa dve predstave. Najpre smo popodne izveli *Lekciju* francuskog dramskog pisca Ežena Joneska, a uveče predstavu slovenačkog dramskog pisca An- tona Tomaža Linhartarja *Srećan dan ili Matiček se ženi*. Iako smo naravno govorili na slovenačkom, nadam se da su nas u svakom slučaju razumeli, posebno Matičeka je verovatno bilo teže razumeti. Posebno smo bili zadovoljni lepim prijemom i go- stoprimstvom. Mogu reći da nema nijedne nacije koja zna kako da ovako pokaže pažnju. O tome bih mogla da pričam tri sata. Mislim da smo bili u Valjevu tri dana, meštani su nas vodili po okolini, svuda smo bili toplo dočekani.“

Kronološki pregled sodelovanja med Jesenicami in Valjevom

Hronološki pregled saradnje Jesenica i Valjeva

14.–16. 9. 1962

Vlak bratstva in enotnosti iz Srbije v Slovenijo

Sprejemi gostov so potekali v več gorenjskih krajih. Na Jesenicah so goste sprejeli pred gimnazijo na takratnem Cankarjevem trgu, v Radovljici pred občinskim ljudskim odborom, v Trzinu pred občinskim ljudskim odborom, v Škofji Loki pa na Mestnem trgu.

Voz bratstva i jedinstva od Srbije do Slovenije

Goste su dočekali u nekoliko gorenjskih mesta. U Jesenicama su gosti primljeni ispred gimnazije na tadašnjem Cankarjevom trgu, u Radovljici pred opštinskim narodnim odborom, u Trzinu pred opštinskim narodnim odborom, a u Škofji Loci na Mestnom trgu.

DRAGI GOSTJE!

Prisrčno pozdravljeni na Gorenjskem in še posebej na Jesenicah. Zelim vam vse najboljše, obenem pa čestitamo prebivavcem občine Valjevo k njihovu občinskemu prazniku!

Vir: Ob prihodu gostov. Železar – glasilo kolektiva Železarne Jesenice, 14. 9. 1962, št. 37, str. 6–7

Izvor: Po dolasku gostiju. Železar – bilten kolektiva Železare Jesenice, 14. 9. 1962., br. 37, str. 6–7

Program obiska gostov iz Srbije v dneh od 14. do 16. septembra

14. SEPTEMBRA 1962

Ob 11.00 prihod in sprejem na Železniški postaji Kranj
Ob 11.30 sprejem gostov na Trgu revolucije v Kranju
Ob 12.00 sprejem pri predsedniku okrajnega ljudskega odbora Kranj v avli okrajnega ljudskega odbora Kranj (sprejem samo za goste z vabilom)

Od 13.00 do 13.30 odhod gostov z avtobusa iz Kranja v občini Trzin, Škofja Loka, Radovljica in Jesenice. Prihod gostov v občini bo urejen tako, da bodo prišli ob 14. uri, ko je končano delo v podjetjih in ustanovah.

SPREJEMI BODO:

Jesenice: Cankarjev trg (pred gimnazijo)
Radovljica: pred občinskim ljudskim odborom
Trzin: pred občinskim ljudskim odborom
Škofja Loka: na Mestnem trgu
Goste iz Kranja prevzamejo gostitelji ob 13. uri pred avlo OLO (gosti ostanejo pri gostiteljih do sobote 15. sept. 1962 do 12.30 ure).

15. SEPTEMBRA 1962

Izlet na Bled (ogled gradu, muzeja in Bleda) in v Podvin na TOVARISKO SREČANJE.

Odhodi avtobusov iz posameznih krajev na Bled, in sicer:

z Jesenic 13.30 s Cankarjevega trga (pred gimnazijo)
iz Radovljice 13.45 z avtobusne postaje
iz Trzina 12.30 z avtobusne postaje
iz Kranja 13.00 izpred kina Center
iz Škofje Loke 12.45 z avtobusne postaje (Traneturist)

Ob 14.00 zbor vseh gostov na Bledskem gradu

Ob 16.00 tovariško srečanje v Podvinu (v gradu) pri Radovljici. – Nastopajo: pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja, folklorna skupina Svobode Jesenice in Veseli planšarji s pevci iz Ljubljane. Za prevoz gostiteljev in drugih bo poskrbljeno in bodo avtobusi vozili s postaj, navedenih pod datumom 15. septembra, od 15. do 18. ure. Povratek gostov in ostalih na domove gostiteljev bo iz Podvina od 20. ure naprej.

16. SEPTEMBRA 1962

Obisk grobišča talcev v Begunjah in Dragi ter ogled muzeja talcev. Odhodi avtobusov iz posameznih krajev bodo:

z Jesenic 8.30 s Cankarjevega trga (pred gimnazijo)
iz Radovljice 8.45 z avtobusne postaje
iz Trzina 7.30 z avtobusne postaje
iz Kranja 8.00 izpred kina Center
iz Škofje Loke 7.45 z avtobusne postaje (Traneturist)

Ob 9.00 prihod v Drago, kjer bo polaganje vencev, nato ogled muzeja talcev in obisk grobišča v Begunjah.

Ob 11.30 odhod iz Begunj na skupno kosilo, ki bo v domu Partizana na Jesenicah, in sicer za goste. Kosilo bo trajalo od 12. do 14. ure.

Ob 14.00 odhod gostov z avtobusa na izlet na Vršič (če bo slabo vreme, ostanejo gostje v domu Partizana, kjer bo družabno popoldne).

Ob 17.30 odhod z Vršiča in prihod na železniško postajo Jesenice ob 18.30. Na železniški postaji se bomo poslovili od gostov.

Ob 19.35 odhod vlaka »BRATSTVA IN ENOTNOSTI« z Jesenic.

1969

Podpis temeljne listine o sodelovanju in pobratenju občin z namenom poglobljanja sodelovanja na vseh področjih družbenega dela in življenja. Številne občine so v prihodnosti sprejele listine o pobratenju, ki so osnova nadaljnjemu razvoju sodelovanja.

Potpisivanje temeljnog dokumenta o saradnji i bratimljenju opština sa ciljem produbljanja saradnje u svim oblastima društvenog rada i života. U budućnosti su mnoge opštine usvojile sporazume o bratimljenju, koje čine osnovu za dalji razvoj saradnje.

20. 9. 1974

Podpis Dogovora o sodelovanju pri organizaciji vlaka bratstva in enotnosti.

Potpisivanje Sporazuma o saradnji u organizovanju voza bratstva i jedinstva.

21. 1. 1970

Na konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije na Jesenicah je bilo predlagano, da se Jesenice pobratijo z mestom Valjevo v Srbiji. To pobratenje naj bi dalo meščanom Valjeva priznanje za njihovo gostoljubnost, ki so jo izkazovali jesiničkim oz. slovenskim izseljencem med vojno.

Vir: Torkar, Stane. Seja kandidacijske konference pri SZDL Jesenice. Železar – glasilo kolektiva Železarne Jesenice, 28. 1. 1972, št. 4, str. 12

Na konferenciji Socijalističkog saveza radnog naroda Slovenije u Jesenicama predloženo je da se Jesenice pobratime sa gradom Valjevom u Srbiji. Ovo bratimljenje trebalo je da oda priznanje građanima Valjeva za gostoprimstvo koje su ukazali jesiničkim odnosno slovenačkim emigrantima tokom rata.

Izvor: Torkar, Stane. Sednica konferencije o kandidaturi u SSRN Jesenice. Železar – bilten kolektiva Železare Jesenice, 28. 1. 1972, br. 4, str. 12

26.–29. 5. 1972

Delegacija iz Jesenic obiše Valjevo

Muzeja Jesenice in Valjevo si izmenjata vso zgodovinsko gradivo, ki izvira iz obdobja NOB ter povezav in sodelovanja po vojni.

Prijateljstvo, skovano v najtežjih dneh zgodovine, naj bi se razširilo še na medsebojne kulturne in gospodarske stike in izmenjavo izkušenj. Predstavniki se udeležijo dogodka Miss narcis v mestu Divčibare.

Vir: Konobelj-Slovenko, Franc in Rodi, Štefan. Jesenice Valjevo. *Železar* – glasilo kolektiva Železarne Jesenice, 9. 6. 1972, št. 23, str. 8–9

Delegacija sa Jesenica u poseti Valjevu

Muzeji Jesenice i Valjevo razmenjuju svu istorijsku građu koja potiče iz perioda NOB-a i veza i saradnje posle rata.

Očekuje se da će se prijateljstvo skovano tokom najtežih dana istorije proširiti na međusobne kulturne i ekonomske kontakte i razmenu iskustava. Predstavnici prisustvuju događaju Miss narcisa u Divčibarama.

Izvor: Konobelj-Slovenko, Franc i Rodi, Štefan. Jesenice Valjevo. *Železar* – bilten kolektiva Železare Jesenice, 9. 6. 1972, br. 23, str. 8–9

12.–15. 10. 1974

Obisk Jesenic v Valjevu na dan izgnancev

Skoraj po 18 urah vožnje z vlakom so se Slovenci pripeljali do Kraljeva v Srbiji. Tam so sodelovali na političnem zboru, nato pa so se še z dvema avtobusoma peljali do Valjeva. V Domu kulture je goste v imenu občanov pozdravil predsednik občinske konference SZDL Valjevo Jovan Vujić, za sprejem in pozdravne besede pa je poskrbela predsednica občinske konference SZDL Jesenice Mara Taler. Predsednik izvršnega sveta skupščine občine Jesenice Ivo Ščavničar je v spomin na to srečanje občini Valjevo v imenu jeseniške občine izročil umetniško sliko akademskega slikarja Jaka Torkarja *Jeseniška dolina*. Folklorna skupina Krušika je v pozdrav zaplesala še srbske ljudske plese, oktet DPD Svoboda France Prešeren iz Žirovnice, ki je spremljal Gorenjce v Valjevu, pa se je za pozdrav in sprejem zahvalil s pesmijo.

Vir: Vlak bratstva in enotnosti 74. *Železar* – glasilo kolektiva Železarne Jesenice, 24. 10. 1974, št. 42, str. 7

Poseta Jesenica u Valjevu na Dan prognanika

Posle skoro 18 sati putovanja vozom Slovenci su stigli u Kraljevo u Srbiji. Tamo su učestvovali u političkom zboru, a zatim su se sa još dva autobusa odvezli do Valjeva. U ime građana goste je pozdravio predsednik opštinske konferencije SSRN Valjevo Jovan Vujić, a pozdravnu reč pružila je predsednica opštinske konferencije SSRN Jesenice Mara Taler. U znak sećanja na ovaj sastanak, predsednik Izvršnog veća Skupštine opštine Jesenice Ivo Ščavničar predao je Opštini Valjevo u ime Opštine Jesenice umetničku sliku akademskog slikara Jake Torkara *Jesenička dolina*. Kao pozdrav je folklorna grupa Krušika je otplesala srpske narodne igre, a oktet DPD Svoboda France Prešern iz Žirovnice, koji je pratio Gorenjce u Valjevu, zahvalio im se na pozdravu i prijemu pesmom.

Izvor: Voz Bratstva i jedinstva 74. *Železar* – bilten kolektiva *Železare* Jesenice, 24. 10. 1974, br. 42, str. 7

► Na prvem obisku Jeseničanov v Valjevu, Vlak bratstva in enotnosti, 12.–15. 10. 1974. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

► Prilikom prve posete Jeseničana Valjevu, Voz bratstva i jedinstva, 12.–15. 10. 1974. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

V dneh od 12. do 15. oktobra so bili na obisku v 26 občinah SR Srbije nekdanji izseljenci, ki so jih v te kraje leta 1941 pregnali fašistični zavojevalci, s svojimi sorodniki ali znanci in predstavniki družbeno političnega življenja, prav tako iz 26 slovenskih občin. Gorenjski udeleženci, po številu 64, predvsem z Jeseniške, trziške in kranjske občine, so bili na obisku v občini Valjevo, katere prebivalci so jim leta 1941 bratsko ponudili roko in jih sprejeli pod svoj krov. Letošnji obisk Slovencev v bratskih srbskih občinah je bil še toliko bolj veličasten, ker je bil pokrovitelj Vlaka bratstva in enotnosti 74 predsednik republike Josip Broz Tito. Tako kot pred 33 leti, so tudi to pot Valjevci z vsem gostoljubjem in ljubeznijo odprli svoje domove in bratsko sprejeli svoje slovenske prijatelje. Tako kot smo bili sprejeti udeleženci Vlaka bratstva in enotnosti 74 od Topčidera do Valjeva, tako se sprejemajo le resnični bratje, ki so svoje bratske in prijateljske vezi skovali v revoluciji in jih negovali in krepili v vsem povojnem obdobju obnove in izgradnje naše skupne domovine Socialistične federativne republike Jugoslavije. Kmetovalec na polju je zapustil traktor in nam mahal v pozdrav, šoferji tovornjakov in osebnih vozil so nam v pozdrav hupali, na vseh postajah od Topčidera, Mladenovca, Čuprije, Stalača, Kruševca, Trstenika, Vrnjačke Banje do Kraljeva in naše končne postaje Valjeva, nas je sprejemala z zastavami, cvetjem in godbo množica mladih in odraslih občanov. Neskončni objemi, stiski rok, solze ljubezni, so neizpodbitni dokazi v krvi in trpljenju skovanega bratstva.

Vir: Vlak bratstva in enotnosti 74. *Železar* – glasilo kolektiva *Železarne* Jesenice, 24. 10. 1974, št. 42, str. 7

Izvor: Voz Bratstva i jedinstva 74. *Železar* – bilten kolektiva *Železare* Jesenice, 24. 10. 1974, br. 42, str. 7

19.–22. 4. 1975

Jeseničani na obisku v Valjevu

Skupina 75 Jeseničanov odpotuje v Valjevo. V skupini so člani mladinskega pevskega zbora Blaža Arniča Gimnazije Jesenice in harmonikarski orkester glasbene šole Jesenice. Na slavnostni akademiji v počastitev 30-letnice osvoboditve izpod fašističnega jarma in zmage ljudske revolucije nastopijo skupaj z zborom gimnazije Valjeva, folklorno skupino Abrašević iz Valjeva in recitatorji. Vrstniki iz valjevske gimnazije so pripravili sprejem.

Učenci poklicne šole ŽIC se udeležijo tekmovanja z vrstniki iz Valjeva, Čačka in Titovih Užic v ročnih spretnostih ob dnevu učencev v gospodarstvu.

Vir: Jeseničani na obisku v Valjevu. *Železar* – glasilo kolektiva *Železarne* Jesenice, 17. 4. 1975, št. 15, str. 10

Stanovnici Jesenica u poseti Valjevu

Grupa od 75 ljudi iz Jesenica putuje za Valjevo. Grupo čine članovi Omladinskog hora Blaža Arniča Gimnazije Jesenice i orkestar harmonika Muzičke škole Jeseni-

ce. Na svečanoj akademiji, u čast 30. godišnjice oslobođenja od fašističkog jarma i pobeđe narodne revolucije, nastupaju zajedno sa horom Valjevske gimnazije, folklornom grupom Abrašević iz Valjeva i recitatorima. Prijem su priredili vršnjaci iz valjevske gimnazije.

Učenci stručne škole ŽIC učestvuju u takmičenju sa svojim vršnjacima iz Valjeva, Čačka i Titovog Užica u ručnim veštinama na Dan učenika u privredi.

Izvor: Jeseničani u poseti Valjevu. *Železar* – bilten kolektiva *Železare* Jesenice, 17. 4. 1975., br. 15, str. 10

15. 5. 1975

V četrtak, 15. maja 1975, se je tričlanska delegacija skupščine občine Jesenice, podpredsednik skupščine Janko Burnik, predsednik komisije za medobčinsko sodelovanje in sodelovanje z zamejstvom pri skupščini Joža Vari in predsednica občinske konference SZDL Jesenice Mara Taler, udeležila seje vseh treh zborov občinske skupščine Valjeva. V prvem, slavnostnem delu so na seji proslavili tridesetletnico zmage nad fašizmom in s spontanim aplavzom delegatov vseh treh zborov sprejeli odlok o pobratenju med občino Valjevo in občino Jesenice. Delegacijo jeseniške občine je prisrčno pozdravil predsednik skupščine Valjevo Sreten Janković, o pomenu pobratenja je govoril podpredsednik skupščine inž. Mirčetić, pozdrave naše občine pa je izrekel Janko Burnik.

Vir: Pobratenje z Valjevom. *Železar* – glasilo kolektiva *Železarne* Jesenice, 22. 5. 1975, št. 20, str. 1, 7

U četvrtak, 15. maja 1975. godine, tročlana delegacija Skupštine opštine Jesenice, potpredsednik skupštine Janko Burnik, predsednik komisije za međuopštinsku saradnju i saradnju sa pograničnim regionom pri skupštini Joža Vari i predsednica opštinske konferencije SSRN Jesenice Mara Taler, prisustvovala je sednici sve tri skupštine Skupštine opštine Valjevo. U prvom, svečanom delu, sednica je proslavila tridesetu godišnjicu pobeđe nad fašizmom i, uz spontani aplauz delegata iz sve tri skupštine, usvojila uredbu o bratimljenju opština Valjevo i Jesenice. Delegaciju opštine Jesenice srdačno su pozdravili predsednik Skupštine Valjeva Sreten Janković i potpredsednik Skupštine inž. Mirčetić, a pozdrave naše opštine uputio je Janko Burnik.

Izvor: Bratimljenje sa Valjevom. *Železar* – bilten kolektiva *Železare* Jesenice, 22. 5. 1975., br. 20, str. 1, 7

1. 8. 1975

Podpis Listine o pobratenju Občine Jesenice in Občine Valjevo.

Potpisivanje Sporazuma o bratimljenju Opštine Jesenice i Opštine Valjevo.

5.–8. 6. 1976

Vlak bratstva in enotnosti iz Srbije v Slovenijo

V Slovenijo je pripotovalo 1.100 udeležencev iz 29 občin Srbije, od tega 80 udeležencev iz Valjeva. Srečanje je imelo še posebno obeležje, saj je minilo 35 let od fašističnega napada in okupacije Jugoslavije, 35 let od vstaje jugoslovanskih narodov in pričetka socialistične revolucije in 35 let od pričetka izseljevanja Slovencev z namenom popolnega uničenja.

Udeleženci so preživeli dneve pri svojih gostiteljih in družinah, ki so bile v letu 1941 izseljene v Valjevo in okolico.

Voz bratstva i jedinstva od Srbije do Slovenije

U Sloveniju je stiglo 1.100 učesnika iz 29 opština Srbije, od čega 80 učesnika iz Valjeva. Sastanak je imao posebno obeležje, jer je proteklo 35 godina od fašističkog napada i okupacije Jugoslavije, 35 godina od ustanka jugoslovenskih naroda i početka socijalističke revolucije i 35 godina od iseljavanja Slovenaca sa ciljem potpunog uništenja.

Učesnici su proveli dane sa svojim domaćinima i porodicama koje su 1941. godine emigrirale u Valjevo i okolinu.

Vir: Bratstvo in enotnost. *Železar* – glasilo kolektiva Železarne Jesenice, 3. 6. 1976, št. 22 (posebna priloga)

Izvor: Bratstvo i jedinstvo. *Železar* – bilten kolektiva Železare Jesenice, 3. 6. 1976, br. 22 (poseban prilog)

PROGRAM BIVANJA GOSTOV IZ SR SRBIJE NA JESENICAH OD 5. DO 8. JUNIJA 1976

SOBOTA, 5. junija: — ob 15.15 sprejem gostov na železniški postaji Jesenice,
— ob 19.30 nastop kulturne skupine tovarne KRUŠIK iz Valjeva v gledališču Tone Čufar Jesenice za širšo javnost,

NEDELJA, 6. junija: — gostje so pri svojih gostiteljih,
— uradna delegacija ima svoj program,
— ob 18. uri nastop kulturne skupine iz Valjeva v festivalni dvorani na Bledu,

PONEDELJEK, 7. junija: — ob 9. uri zbor gostov in gostiteljev pred občinsko skupščino Jesenice,
— ob 10. uri zbor vseh gostov in gostiteljev v Vratih pod Triglavom pri Aljaževem domu,
— ob 11. uri proslava ob 35-letnici izgnanstva in prazniku izgnancev 7. juniju,
— po proslavi tovariško srečanje,
— ob 17. uri odhod iz Vrat,
— ob 19.30 nastop folklorne skupine tovarne KRUŠIK iz Valjeva v gledališču Tone Čufar Jesenice za delovne kolektive,

TOREK, 8. junija: — ob 7.30 zbor gostov pred restavracijo Kazina Jesenice,
— od 8. do 11. ure ogled muzeja in nove valjarne Bela železarne Jesenice,
— ob 11. uri prevzemajo goste gostitelji,
— ob 12. uri se sestane uradni delegaciji v restavraciji Kazina Jesenice,
— ob 12. uri kulturna skupina kosi v restavraciji Kazina Jesenice,
— ob 13.30 zbor vseh gostov na železniški postaji Jesenice,
— ob 14.11 poslovitev in odhod gostov z vlakom v Srbijo.

◀ Nastop folklorne skupine tovarne Krušik iz Valjeva, 4. 6. 1976. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

◀ Nastup folklorne grupe fabrike Krušik iz Valjeva, 4. 6. 1976. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

◀ Sestanek uradne delegacije gostov iz Srbije v prostorih Kazine, 8. 6. 1976. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

◀ Sastanak zvanične delegacije gostiju iz Srbije u prostorijama Kazine, 8. 6. 1976. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

◀ Folklornege ansambla iz Valjeva v gledališču Toneta Čufarja, 26. 4. 1975. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

◀ Folklorni ansambl iz Valjeva u Pozorištu Toneta Čufara, 26. 4. 1975. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

◀ Prijateljsko srečanje v Vratih, 4. 6. 1976. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

◀ Prijateljski sestanek u Vratima, 4. 6. 1976. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

◀ Ogled Tehničnega muzeja, gostje iz Srbije, 8. 6. 1976. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

◀ Poseta Tehničkom muzeju, gosti iz Srbije, 8. 6. 1976. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

23.–27. 4. 1977

Srečanje »Titova pot« v Valjevu

V času od 23. do 27. aprila so se mladinci iz železarne Jesenice udeležili srečanja pod naslovom TITOVA POT v Valjevu. To je bilo prvo srečanje mladih iz desetih različnih krajev Jugoslavije, ki ga je organizirala tovarna Krušik. Srečanje je imelo namen, da se mladi iz podjetij, ki sodelujejo s tovarno Krušik, med seboj spoznajo, izmenjajo svoje izkušnje o političnem delu in izkušnje s področja samouprave. Srečanja so se udeležili še mladinci iz MTT Maribor, TIR iz Bara, Novikabia iz Novega Sada, Slobode iz Čačka, Kosovke iz Prištine, Luke Bar iz Bara, železarne Boris Kidrič iz Nikšića in Elke iz Zagreba.

Vir: Roman. Srečanje »Titova pot« v Valjevu. *Železar* – glasilo kolektiva Železarne Jesenice, 19. 5. 1975, št. 19, str. 5

Susret „Titov put“ u Valjevu

U periodu od 23. do 27. aprila mladi iz jeseničke železare prisustvovali su sastanku pod nazivom TITOV PUT u Valjevu. Ovo je bio prvi susret mladih ljudi iz deset različitih krajeva Jugoslavije, koji je organizovala fabrika Krušik. Sastanak je imao za cilj da upozna mlade iz kompanija koje sarađuju sa fabrikom Krušik, razmene iskustva o političkom radu i iskustva u oblasti samouprave. Sastanku su prisustvovali i mladi iz preduzeća MTT Maribor, TIR iz Bara, Novikabela iz Novog Sada, Slobode iz Čačka, Kosovke iz Prištine, Luke Bar iz Bara, železare Boris Kidrić iz Nikšića i Elke iz Zagreba.

Izvor: Roman. Susret „Titov put“ u Valjevu. *Železar* – bilten kolektiva Železare Jesenice, 19. 5. 1975., br. 19, str. 5

junij 1977

Jesenice obiščejo Valjevo

Mladinska delovna brigada jeseniško-bohinjski odred je sodelovala na zvezni delovni akciji ROBAJE 77 v pobrateni občini Valjevo. Brigado je vodil Aljoša Lotrič iz TOZD Plavž železarne Jesenice, sestavljali pa so jo mladinci iz centra srednjih šol, železarskega izobraževalnega centra ter iz delovnih kolektivov jeseniške občine.

◀ Jeseniški brigadirji na zvezni akciji ROBAJE 77.

Vir: Rabič, Janko. Velik in pomemben uspeh jeseniških brigadirjev na zvezni akciji ROBAJE 77. *Železar* – glasilo kolektiva Železarne Jesenice, 21. 6. 1977, št. 28, str. 5

▲ Jesenički brigadiri na saveznoj akciji ROBAJE 77.

Izvor: Rabič, Janko. Veliki i značajan uspeh jeseničkih brigadira u saveznoj akciji ROBAJE 77. *Železar* – bilten kolektiva Železare Jesenice, 21. 6. 1977., br. 28, str. 5

Jesenice u poseti Valjevu

Omladinska radna brigada Jeseničko-bohinjski odred učestvovala je u saveznoj radnoj akciji ROBAJE 77 u pobratimljenoj opštini Valjevo. Brigadu je predvodio Aljoša Lotrič iz OOUR-a Plavž železara Jesenice, a činili su je mladi ljudi iz srednjoškolskog centra, obrazovnog centra železare i iz radnih kolektiva opštine Jesenice.

1978

Vlak bratstva in enotnosti v Srbijo

Voz Bratstva i jedinstva za Srbiju

▲ Zadnji obisk Jeseničanov v Valjevu, Vlak bratstva in enotnosti, 11.–14. 10. 1978. Foto: Fototeka muzej Jesenice

▲ Poslednja poseta građana Jesenica u Valjevu, Voz bratstva i jedinstva, 11.–14. 10. 1978. Foto: Fototeka muzeja Jesenice

1980

Vlak bratstva in enotnosti v Slovenijo

Voz bratstva i jedinstva za Sloveniju

◀ Sprejem gostov z Vlaka bratstva in enotnosti pred SO Jesenice oz. današnjim Zdravstvenim domom, 5. 6. 1980. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

◀ Prijem gostiju iz Voza bratstva i jedinstva ispred SO Jesenice odnosno današnjim Domom zdravlja, 5. 6. 1980. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

◀ Sprejem gostov z Vlaka bratstva in enotnosti. Igra godba z Jesenic, 5. 6. 1980. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

◀ Prijem gostiju iz Voza bratstva i jedinstva ispred SO Jesenice odnosno današnjim Domom zdravlja, 5. 6. 1980. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

februar, 1983

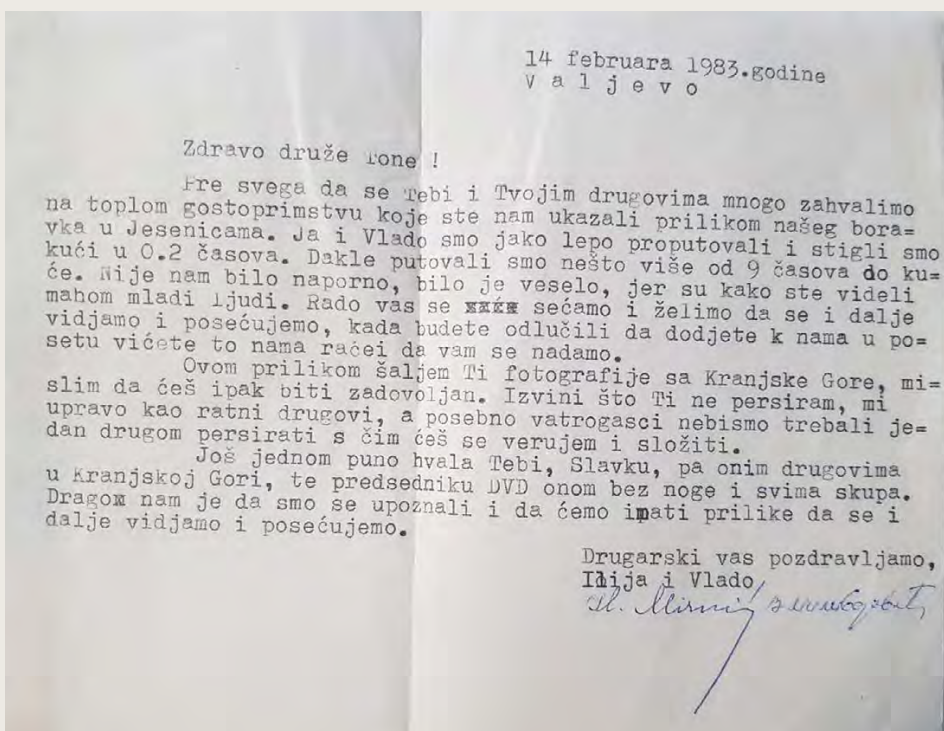
Gasilci iz Valjeva na obisku na Jesenicah, kjer sta jih sprejela predsednik Gasilske zveze Jesenice tovariš Tone Arh in predsednik PGD Jesenice tovariš Stanko Tramte. Ob tej priliki jih je Arh odpeljal na ogled smučarskega tekmovanja v Kranjski Gori.

Vatrogasci iz Valjeva posetili su Jesenice, gde su ih primili predsednik Vatrogasnog saveza Jesenice Tone Arh i predsednik PGD Jesenice drug Stanko Tramte. Ovom prilikom Arh ih je odveo da vide skijaško takmičenje u Kranjskoj Gori.

▶ Delegacija gasilcev na obisku v Kranjski Gori, 1983. Vir: Arhiv Gasilske zveze Jesenice

▶ Delegacija vatrogasaca u poseti Kranjskoj Gori, 1983. Izvor: Arhiv Vatrogasnog saveza Jesenice

▲ Zahvalno pismo iz Valjeva, 14. 2. 1983. Vir: Arhiv Gasilske zveze Jesenice

▲ Zahvalnica iz Valjeva, 14. 2. 1983. Izvor: Arhiv Vatrogasnog saveza Jesenice

3.-5. 6. 1983

Vlak bratstva in enotnosti iz Srbije v Slovenijo

Voz bratstva i jedinstva od Srbije do Slovenije

▶ Pred prihodom Vlaka bratstva in enotnosti, 3. 6. 1983. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

▶ Pre dolaska Voza bratstva i jedinstva, 3. 6. 1983. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

▶ Ob prihodu vlaka goste pozdravijo učenci Osnovne šole Toneta Čufarja in zapojejo nekaj pesmi, 3. 6. 1983. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

▶ Po dolasku voza, goste dočekuju učenici Osnovne škole „Tone Čufar“ i otpevaju nekoliko pesama, 3. 6. 1983. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

▶ Veselje in sreča ob prihodu Vlaka bratstva in enotnosti iz Valjeva na Jesenicah, 3. 6. 1983. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

▶ Radost i sreća po dolasku voza Bratstva i jedinstva iz Valjeva u Jesenice, 3. 6. 1983. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

◀ Pred prihodom Vlaka bratstva in enotnosti, 3. 6. 1983. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

◀ Pre dolaska Voza bratstva i jedinstva, 3. 6. 1983. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

◀ Udeleženci iz Vlaka bratstva in enotnosti na Vršiču, 5. 6. 1983. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

◀ Učesnici Voza bratstva i jedinstva na Vršiču, 5. 6. 1983. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

1984

Predsednik GZ Jesenice tovariš Tone Arh obiše Valjevo.

Predsednik VS Jesenice, drug Tone Arh, u poseti Valjevu.

15. 9. 1985

Gasilska zveza Jesenice in Gasilska zveza Valjevo Srbija sta v Valjevu slavnostno podpisali *Listino o pobratenju gasilskih enot in društev občin Valjevo in Jesenice*, s katero sta se zavezali k prijateljstvu, sodelovanju in solidarnosti.

U Valjevu su Vatrogasni savez Jesenice i Valjevski vatrogasni savez iz Srbije svečano potpisali *Sporazum o bratimljenju vatrogasnih jedinica i udruženja opština Valjevo i Jesenice*, sa kojima su se obavezali na prijateljstvo, saradnju i solidarnost.

◀ Listina pobratjenja Gasilskih zvez Jesenice in Valjeva. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

◀ Sporazum o bratimljenju Vatrogasnih saveza Jesenice i Valjevo. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

oktober 1985

Posamezniki iz Gorenjske so darovali medicinsko opremo in denar v Valjevo. Vir: Valjevo in Jesenice, pobrateni mesti. Železar – glasilo kolektiva Železarne Jesenice, 7. 11. 1985, št. 44, str. 6

Pojedinci iz Gorenjske donirali su medicinsku opremo i novac Valjevu. Izvor: Valjevo i Jesenice, pobratimski gradovi. Železar – bilten kolektiva Železare Jesenice, 7. 11. 1985., br. 44, str. 6.

31. 5.–1. 6. 1986

Jeseniški gasilci se udeležijo 18. srečanja gasilske mladine v Valjevu.

Vatrogasci iz Jesenica učestvuju na 18. vatrogasnim susretima omladine u Valjevu.

◀ Spominska plošča srečanja, ki jo hrani Gasilska zveza Jesenice. Foto: Fototeka Gornjesavski muzej Jesenice

◀ Spomen-ploča sa susreta, koju čuva Vatrogasni savez Jesenice. Foto: Fototeka Gornjesavskog muzeja Jesenice

13. 10. 1989

Vlak bratstva in enotnosti v Srbijo

Trije mladi Jeseničani so se udeležili obiska v Valjevu. Ogledali so si samostan Pustinja, organiziran je bil skupni piknik v Petnici.

Ravnateljja pobratenih osnovnih šol iz Valjeva in Jesenic si izmenjata darila.

Voz Bratstva i jedinstva za Srbiju

Troje mladih iz Jesenica učestvovalo je u poseti Valjevu. Posetili su manastir Pustinja, a u Petnici je organizovan zajednički piknik.

Direktori osnovnih škola pobratima iz Valjeva i Jesenica razmenjuju poklone.

◀ Valjevski gostitelji in gorenjski gostje pred Domom kulture v Valjevu. Vir: Vlak bratstva in enotnosti, 1989. Železar – glasilo kolektiva Železarne Jesenice, 19. 10. 1989, št. 41, str. 8

◀ Domaćini iz Valjeva i gosti iz Gorenjske ispred Doma kulture u Valjevu. Izvor: Voz bratstva i jedinstva, 1989. Železar – bilten kolektiva Železare Jesenice, 19. 10. 1989., br. 41, str. 8

30. 11. 1989

Začasna prekinitev sodelovanja zaradi raspada SFR Jugoslavije.

Privremena obustava saradnje zbog raspada SFR Jugoslavije.

9. 6. 2014

Valjevo prizadenejo hude poplave.

Obćinski svetnici se odpovejo eni sejnini ter denar darujejo za odpravo posledic. Civilna zaštita Jesenice zbrano pomoč dostavi v Valjevo.

Valjevo je pogođeno jakim poplavama.

Opštinski odbornici se odriču naknade za jedan sastanak i doniraju novac za otklanjanje posledica.

Civilna zaštita Jesenice dostavlja prikupljenu pomoć u Valjevo.

11. 7. 2017

Na pobudo gasilcev iz Valjeva ponovno srećanje gasilcev na Gasilski olimpijadi v Beljaku. Podana je pobuda o obnovitvi prijateljskih odnosov.

Na inicijativu vatrogasaca iz Valjeva vatrogasci će se ponovo sastati na Vatrogasnoj olimpijadi u Filahu. Daje se inicijativa za obnovu prijateljskih odnosa.

▶ Prisotni za GZ Jesenice: predsednik GZ Marjan Dobnikar, poveljnik GZ Robert Prešeren

DVD Valjevo: predsednik Vladimir Milivojević, člani DVD Saša Tadić, Slobodan Kolarević, Milan Popović.
Foto: Arhiv Gasilska zveza Jesenice

▶ Prisutni za VS Jesenice: predsednik VS Marjan Dobnikar, komandant VS Robert Prešeren

DVD Valjevo: Predsednik Vladimir Milivojević, članovi DVD Saša Tadić, Slobodan Kolarević, Milan Popović.
Foto: Arhiv Vatrogasnog saveza Jesenice

7. 12. 2017

▶ Na povabilo gasilcev iz Valjeva se vodstvo GZ Jesenice udeležilo Skupščine gasilcev Srbije v Valjevu.

▶ Na poziv vatrogasaca iz Valjeva, rukovodstvo VS Jesenice prisustvuje Skupštini vatrogasaca Srbije u Valjevu.

23. 8. 2019

Gasilci iz Valjeva na srećanju poveljnikov trih dežel – Šebatov piknik.

Vatrogasci iz Valjeva na sastanku komandanata tri zemlje – Šebatov piknik.

▲ Foto: Arhiv Gasilska zveza Jesenice

▲ Foto: Arhiv Vatrogasnog saveza Jesenice

2019–2021

Već prijateljskih obiskov gasilcev z obeh strani.

Nekoliko prijateljskih poseta vatrogasaca sa obe strane.

Avgust 2022

Obisk Valjeva

Delegacija Opštine Jesenice z županom Blažem Račičem na čelu je obiskala pobrateno Občino Valjevo. Tamkaj so se srečali z županom Lazarjem Gojkovićem in njegovimi sodelavci. Namen obiska so bili ponovna vzpostavitev vezi med predstavniki obeh občin ter pogovori o možnostih sodelovanja na različnih področjih.

Poseta Valjevu

Delegacija Opštine Jesenice koju je predvodio gradonačelnik Blaž Račič posetila je pobratimljenu Opštinu Valjevo. Tamo su se sastali sa gradonačelnikom Lazarom Gojkovićem i njegovim saradnicima. Svrha posete bila je ponovno uspostavljanje veza između predstavnika obe opštine i diskusija o mogućnostima saradnje u različitim oblastima.

◀ Foto: Arhiv Občine Jesenice

◀ Foto: Arhiv opštine Jesenice

1.–3. 3. 2024

Obisk Valjeva

Srbska stran, ki so jo zastopali župan Valjeva Lazar Gojković, namestnik župana Nemanj Petrović in predsednik mestne skupščine Viktor Mičić, je bila enotna, da občini lahko okrepi sodelovanje med prostovoljnimi gasilci, kulturnimi, športnimi in drugimi organizacijami ter društvi. Župan mag. Peter Bohinec je povabil gostitelje na praznovanje občinskega praznika (20. marca) na praznovanje 150-letnice Pihalnega orkestra Jesenice-Kranjska Gora v maju in na praznovanje 30- letnice pobratenja z mestom Nagold v juniju. Celotna delegacija je nato obiskala tudi poklicno gasilsko postajo Vatrogasni Bataljon Valjevo, kjer so ji gasilci predstavili delovanje in opremo postaje. Pomembno in nostalgичno obarvano je bilo tudi srečanje s predstavniki prostovoljnih gasilskih društev – z Vladislavom Milivojevićem, Slobodanom Kolarevićem in Sašo Tadićem, saj so prav oni zaslužni za preteklo sodelovanje in pobude za ohranjanje stikov. Ker so v preteklosti sodelovali tudi policisti iz obeh občin, so gostitelji organizirali srečanje s predstavniki IPA Srbija – regija Valjevo, s predsednico mag. Slađano Simić in podpredsednikom Vitomirjem Emrekovićem na čelu.

Poseta Valjevu

Srpska strana, koju su predstavljali gradonačelnik Valjeva Lazar Gojković, zamenik gradonačelnika Nemanja Petrović i predsednik Skupštine grada Viktor Mičić, jednoglasno je istakla da opštine mogu da ojačaju saradnju između dobrovoljnih vatrogasaca, kulturnih, sportskih i drugih organizacija i društava. Gradonačelnik mr Peter Bohinec pozvao je domaćine da zajedno proslave praznik opštine (20. mart), da u maju proslave 150. godišnjicu Duvačkog orkestra Jesenice-Kranjska gora i da u junu proslave 30. godišnjicu bratimljenja sa gradom Nagold. Cela delegacija je potom obišla profesionalni vatrogasni bataljon Valjevo, gde su vatrogasci predstavili rad i opremu stanice. Sastanak sa predstavnicima dobrovoljnih vatrogasnih društava – Vladislavom Milivojevićem, Slobodanom Kolarevićem i Sašom Tadićem – takođe je bio važan i nostalgичan, jer su oni zaslužni za dosadašnju saradnju i inicijative za održavanje kontakata. S obzirom da su u proteklom periodu učestvovali i policijski službenici obe opštine, domaćini su organizovali sastanak sa predstavnicima IPA Srbija – Valjevski region, sa predsednicom mr. Slađanom Simić i potpredsednikom Vitomirom Emrekovićem na čelu.

◀ Župan mag. Peter Bohinec na obisku pri županu Lazarju Gojkoviću. Foto: Arhiv Občine Jesenice

◀ Gradonačelnik mr Peter Bohinec u poseti gradonačelniku Lazarju Gojkoviću. Foto: Arhiv opštine Jesenice

◀ Delegacija na obisku pri Poklicnih Gasilcih v Valjevu. Foto: Arhiv Občine Jesenice

◀ Delegacija u poseti profesionalnim vatrogascima u Valjevu. Foto: Arhiv opštine Jesenice

20.–22. 3. 2024

Obisk delegacije iz Valjeva na Jesenicah

Župan mag. Peter Bohinec je goste iz Valjeva sprejel v občinski stavbi, kjer jim je zaželel dobrodošlico in izrazil upanje, da se bodo na Jesenicah dobro počutili in imeli lepo. Na obisk je prišlo osem srbskih predstavnikov: štirje iz Prostovoljnega gasilskega društva Valjevo – Slobodan Kolarević, Vitomir Emreković, Milan Simić in Goran Bobovac; trije iz Nacionalne sekcije mednarodne policijske zveze Srbija – Jelena Filipović, Zoran Antonić in Slađana Simić ter predstavnik Poklicnih gasilcev Valjevo – Dejan Jovanović.

Glavni namen obiska je bilo praznovanje občinskega praznika, ki je potekalo v Gledališču Toneta Čufarja na Jesenicah. Župan je ob tej priložnosti na Trgu Tone Čufarja podelil srbskim prijateljem zahvale za ohranjanje dobrega sodelovanja in povezovanja med občinama Jesenice in Valjevo.

Obiskali so tudi Staro Savo, Slovenski planinski muzej, slap Peričnik, PP Kranjska Gora ter PGD Jesenice.

Zahvale župana so prejeli: Slobodan Kolarević, Saša Tadić, Vladimir Popović, Dejan Jovanović in Nacionalna sekcija mednarodne policijske zveze Srbija (IPA Valjevo). Posebno zahvalo župana v obliki medeninate plakete je prejel Vladislav Milivojević, ki se zaradi zdravstvenih razlogov slovesnosti ni mogel udeležiti.

Poseta delegacije iz Valjeva Jesenicama

Gradonačelnik mr Peter Bohinec dočeka goste iz Valjeva u opštinskoj zgradi, gde ih je pozdravio i izrazio nadu da će se dobro osećati i lepo provesti u Jesenicama. U posetu je došlo osam srpskih predstavnika: četvero iz Dobrovoljnog vatrogasnog društva Valjevo – Slobodan Kolarević, Vitomir Emreković, Milan Simić i Goran Bobovac; trojica iz Nacionalne sekcije Međunarodnog policijskog saveza Srbije – Jelena Filipović, Zoran Antonić i Slađana Simić i predstavnik Profesionalne vatrogasne jedinice Valjevo – Dejan Jovanović.

Osnovna svrha posete bila je proslava opštinskog praznika, koji je održan u Pozorištu „Tone Čufar“ na Jesenicama. Ovom prilikom, gradonačelnik je na Trgu Tone Čufara uručio svojim srpskim prijateljima zahvalnice za održavanje dobre saradnje i veza između opština Jesenice i Valjevo

Posetili su i Staru Savu, Slovenački planinski muzej, vodopad Peričnik, Park prirode Kranjska Gora i PGD Jesenice.

Zahvalnice gradonačelnika primili su: Slobodan Kolarević, Saša Tadić, Vladimir Popović, Dejan Jovanović i Nacionalna sekcija Međunarodnog policijskog saveza Srbija (IPA Valjevo). Posebnu zahvalnicu od gradonačelnika u vidu mesingane plakete primio je Vladislav Milivojević, koji iz zdravstvenih razloga nije mogao da prisustvuje svečanosti.

- ◀ Sprejem gostov iz Valjeva pri županu mag. Peter Bohincu. Foto: Arhiv Občine Jesenice
- ◀ Prijem gostiju iz Valjeva kod gradonačelnika mr Petra Bohinca. Foto: Arhiv opštine Jesenice

- ◀ Župan mag. Peter Bohinec je podelil zahvalo Dejanu Jovanoviću, predstavniku poklicnih gasilcev. Foto: Gregor Vidmar
- ◀ Gradonačelnik mr Peter Bohinec se zahvalio Dejanu Jovanoviću, predstavniku profesionalnih vatrogasaca. Foto: Gregor Vidmar

- ◀ Župan mag. Peter Bohinec je podelil zahvalo Slađani Simić, predsednici IPA Valjevo. Foto: Gregor Vidmar
- ◀ Gradonačelnik mr Peter Bohinec se zahvalio Slađani Simić, predsednici IPA Valjevo. Foto: Gregor Vidmar

- ◀ Posebno zahvalo župana v obliki medenine plakete je prejel Vladislav Milivojević, ki se zaradi zdravstvenih razlogov slovesnosti ni mogel udeležiti. Zahvalo je prevzel Slobodan Kolarević, predstavnik prostovoljnih gasilcev, ki je hkrati tudi prejemnik zahvale za sodelovanje. Foto: Gregor Vidmar

- ◀ Posebnu zahvalnico od gradonačelnika u vidu mesingane plakete primio je Vladislav Milivojević, koji iz zdravstvenih razloga nije mogao da prisustvuje svečanosti. Zahvalnicu je primio predstavnik dobrovoljnih vatrogasaca Slobodan Kolarević, koji je takođe i dobitnik zahvalnice za saradnju. Foto: Gregor Vidmar

- ◀ Predstavitev opreme Prosto-voljnega društva Jesenice. Foto: Arhiv Občine Jesenice
- ◀ Prezentacija opreme Volonter-skog društva Jesenice. Foto: Arhiv opštine Jesenice

- ◀ Obisk Planinskega muzeja v Mojstrani. Foto: Arhiv Gasilska zveza Jesenice
- ◀ Poseta Planinarskog muzeja u Mojstrani. Foto: Arhiv Vatro-gasnog saveza Jesenice

24.–26. 11. 2024

Obisk Valjeva

Župan mag. Peter Bohinec je na povabilo pobratenega mesta Valjevo in organizacije IPA Valjevo obiskal to srbsko mesto. Na sprejemu pri županu občine Valjevo Lazarju Gojkoviću se je srečal s predstavniki tamkajšnje občine, organizacije IPA Valjevo ter članom prostovoljnega gasilskega društva Vladom Milivojevićem, ki mu je na praznovanju občinskega praznika Jesenic marca letos podelil zahvalo Občine Jesenice za izjemen prispevek pri ohranjanju odnosov med pobratenima mestoma. V prijateljskem vzdušju sta župana predstavila dosežke obeh občin na gospodarskem in komunalnem področju. Poudarila sta, da se občini obeh držav kljub oddaljenosti soočata s podobnimi izzivi, in izrazila željo po nadaljevanju tesnega sodelovanja.

Poseta Valjevu

Gradonačelnik mr Peter Bohinec posetio je ovaj srpski grad na poziv pobratimljenog grada Valjeva i organizacije IPA Valjevo. Na prijemu kod gradonačelnika Valjeva, Lazara Gojkovića, sastao se sa predstavnicima lokalne opštine, organizacije IPA Valjevo i članom dobrovoljnog vatrogasnog društva, Vladom Milivojevićem, kome je opština Jesenice uručila zahvalnicu za izuzetan doprinos održavanju odnosa između gradova pobratima na proslavi praznika opštine Jesenice u martu ove godine. U prijateljskoj atmosferi, gradonačelnici su predstavili dostignuća obe opštine na ekonomskom i komunalnom planu. Naglasili su da se i pored udaljenosti opštine obe zemlje suočavaju sa sličnim izazovima i izrazili želju da nastave blisku saradnju.

◀ Delegacija iz Jesenic na obisku v Valjevu. Foto: Vito Emreković

◀ Delegacija iz Jesenica u poseti Valjevu. Foto: Vito Emreković

19.–21. 3. 2025

Obisk na Jesenicah

Delegacija iz mesta Valjevo s namestnikom župana Đorđem Milanovićem se je udeležila občinske proslave v Gledališču Toneta Čufarja.

Presenečenje na proslavi je pripravil Zoran Antonić, gost iz Valjeva, ki je napisal in prebral pesem z naslovom *Pesem v čast mestoma Jesenice in Valjevo*. Pesem je posvečena prijateljstvu med mestoma, ki se je začelo v času druge svetovne vojne, ko so nacisti deportirali številne jeseniške družine v Valjevo, kjer so našle zatočišče pri tamkajšnjih prebivalcih.

Srečanja so se udeležili predstavniki občine, gasilcev, civilne zaštite, MIR-a in IPA Valjevo.

Poseta Jesenicama

Delegacija iz Valjeva sa zamenikom gradonačelnika Đorđem Milanovićem prisustvovala je opštinskoj proslavi u Pozorištu Toneta Čufara.

Iznenadenje na proslavi pripremio je Zoran Antonić, gost iz Valjeva, koji je napisao i pročitao pesmu pod nazivom *Pesma u čast gradova Jesenice i Valjevo*. Pesma je posvećena prijateljstvu gradova, koje je počelo tokom Drugog svetskog rata, kada su nacisti mnoge jeseničke porodice deportovali u Valjevo, gde su našli utočište kod lokalnog stanovništva.

Sastanku su prisustvovali predstavnici opštine, vatrogasaca, civilne zaštite, MIR-a i IPA Valjevo.

30. 5–1. 6. 2025

Praznovanje 50-letnice pobratenja občine Jesenice in Občine Valjevo

Na Jesenicah je potekalo praznovanje 50-letnice pobratenja med mestoma. Gosti so bili sprejeti na Trgu prijateljstva, kjer je Pihalni orkester Jesenice-Kranjska Gora zaigral obe himni, folkloristi skupine Julijana in Abrašević pa so zaplesali narodne plesse. Listino o ponovnem pobratenju sta podpisala župan mag. Peter Bohinec in namestnik župana Đorđe Milanović ob prisotnosti sekretarja skupščine mesta Valjevo Mladena Simovića. Prostovoljni in profesionalni gasilci Valjevo ter IPA Valjevo so obiskali GARS Jesenice. Na Kulturni mavrici se predstavi Center za negovanje tradicionalne kulture Abrašević Valjevo ter Turistična organizacija Valjevo.

Obeležavanje 50. godišnjice bratimljenja opštine Jesenice i opštine Valjevo

Na Jesenicama je obeležena 50. godišnjica bratimljenja gradova. Gosti su dočekani na Trgu prijateljstva, gde je Duvački orkestar Jesenice-Kranjska gora odsvirao obe himne, a folkloristi iz grupa Julijana i Abrašević izveli su narodne igre. Sporazum o ponovnom bratimljenju potpisao je gradonačelnik, mr Peter Bohinec i zamenik gradonačelnika Đorđe Milanović u prisustvu sekretara Skupštine grada Valjeva Mladena Simovića. Dobrovoljni i profesionalni vatrogasci iz Valjeva i IPA Valjevo posetili su GARS Jesenice. Na Kulturnoj dugi predstavljeni su Centar za negovanje tradicionalne kulture Abrašević Valjevo i Turistička organizacija Valjevo.

Avgust 2025

GARS Jesenice s predstavnici GZ Jesenice obiščejo gasilce v Valjevu.

GARS Jesenice i predstavnici VS Jesenice u poseti vatrogascima u Valjevu.

◀ Jeseniški gasilci na obisku pri kolegih iz Valjeva u drušbi namestnika župana Đorđa Milanovića.
Foto: Đorđe Milanović

◀ Jesenicki vatrogasci u poseti kolegama iz Valjeva u društvu zamenika gradonačelnika Đorđa Milanovića.
Foto: Đorđe Milanović

Turistično informacijski center Jesenice

Cesta maršala Tita 18

4247 Jesenice

+386 4 586 3178

info@visit.jesenice.si

FB: Visit Jesenice

50 let pobratenja med Jesenicami in Valjevom

50 godina bratimljenja Jesenica i Valjeva

Založila in izdala / Izdavač: Občina Jesenice / Opština Jesenice

Lektura: Prevajalska agencija K&J translations

Prevod v srbsčino / Prevod na srpski: Prevajalska agencija K&J translations

Zbrala in uredila / Sastavili i uredili: Aleksandra Orel, Janko Rabič

Fotografiji na naslovnici / Naslovna fotografija: Jesenice - Gregor Vidmar,
Valjevo - Vito Emreković

Oblikovanje in tisk / Dizajn i štampa: Medium Žirovnica

Naklada / Tiraž: 100 izvodov / primeraka

Narcisne poljane na pobočjih Golice. *Narcisna poljana na padinama Golice.*

Foto: Miro Podgoršek